

IOEL PROPHETA

ELEGIACO CARMINE RED-

ditus per Ioannem Fuxium
Velciriensem.

Εἰς τῆ τῶν μαρτύρων τινῶν ψαλμοῦ
εἰσάματα ὁ ἑξακοντισμὸς.

Ioannis Fuxij
Velcirien.

Ἄπειθα τίστω μὴ ἀνιπτοῖς χερσὶν ἀφίσω
τευθεῖς θωρυχθεῖς οὐ νόμος ἐστὶ θεοῖς.
οὐδ' ἀλαλὶ βάνχορ ταδὲ μήτεγε φοῖβον ἀπόλλω,
Ἄλλ' ὑπερασπιστὴς χριστὸς ὁποῖα φιλί.
ἐστὶ λιτὰ καὶ ἄνισα τὰδ' οὐ γὰρ κόσμον ἐφήλεα
ἄντας δρῶσκέιν μᾶλλον ἔοικεν ἐμῇ.

IN VERSIONEM PROPHETÆ
Petri Pagani Carmen.

Mystica fatidici miraris scripta Prophetæ
Quod lucem solito splendidiora petant.
Quæ tamen abstrusis latuerunt antea gryphis,
Vt vel præcipuis non bene nota forent.
Diuitis ingenij est veteres exponere vates,
Et labor insignes exigit iste viros.
Vilia mortali quia non sunt ore locuti
Verba, sed æthereum singula pondus habent,
Hoc vero, vulpis doctissima Musa disertæ
Tam bene perfecit, candide lector, opus.
Vt, quod longa tibi vix commentaria præstant,
Efficiant Elegis carmina scripta modis.
Quare Nestoreos dic viuat Fuxius annos,
Qui tulit exiguo commoda tanta libro.

REVERENDO IN CHRISTO PATRI

& domino, D. Ioanni Schrotteo, Hagneu-
terij diuæ Deiparæ virginis in Griess,
Præposito dignis: Ioan: Fuxius
Velciriensis felicitatē optat.

HActenus incolumis si Nausea fata Tridenti
Vicisset iugi sollicitata prece,
Forfitan haud adeo rugas in fronte seniles
Ferret epistolum, Præsul auite, meum.
Namq; stylus longè quàm nunc audacior esset
Curreret & multo liberiore gradu.
Ille modos celebrare leues calamumq; solebat,
Calcar agens animo non mediocre meo.
Sic, ut, & ingenio tantum præstare videbar
Quod sua persuasit littera blanda mihi.
Nescio quî moueat, magnisq; laboribus apta
Innatus, reddat pectora, laudis amor.
Protinus explicui mentis sine viribus alas
Nec tuto cæptis tempore vela dedi.
Vera quidem fateor præceps me gloria nido
Expulit, ante leuis quàm mihi penna fuit.
Inplumis volitans per inanes deferor auras
Exemplo pereo Dædalideq; tuo.
Tu velut Iccario fecisti nomina ponto,
Sic à me vulgi fabula nomen habet.

Id solet ingenti me deterrere pudore
Vt iam non hilari scribere fronte Queam.
Fallor an hæc dices, heus cur agis otia deses?
Curre licet claudo, sicut & ante, pede.
Ipsa mea virtute tuos munire labores
Suscipiam, mecum stentue cadantue simul,
Ergo ades Antistes veræ & pietatis alúmne
Adfere quæ trado Carmina pauca tibi,
Accipe Ioelis gemitus tristesq; querellas,
Quo vates nullus mitior inter erat.
Non feruens, alij velut, incandescit ab ira
Impete nec tanto, turbinis instar agit.
Qui petras terit & montes subuertit anhelos
Fertur ut Helix spiritus isse ruens.
Sed placidus sicut genitabilis aura fauoni
Irreptat flatu pectora dura leui.
Hortatur precibus, lachrimis monet, omnia tentas
Quò possit populum conciliare Deo.
Hunc & ob id placuit tibi consecrare Prophetam
Quod magis exhorres asperitate nihil.
Vt te mansuetum lenis natura creauit
Sic etiam tantum mitia solus amas.
Id satis ostendunt quoties oracula verbi
Saluifici prodís pectore sacra pio.
Tum quoq; funigeri Sileni obliqua similtas
Quod secum concors desipuisse negas.

Qui

Qui rabidi de more canis latratibus obstat,
Perdere quem potius quam reparare iuuat:
Conspuet ille quidem mea scripta lauernio primus
Sacrilegum carmen dixerit esse meum.
Molliriq; nouum quiddam qui talia vatum
Contorto coner stringere verba pede.
Hunc quasi tentassent veteres non ante laborem
Ac etiam solus sim nouus autor ego.
Sunt plures alij, cæcutis talpa, quiesce,
Ieronymo nostram testificante fidem.
Cuius, in Eusebij Chronicorum, verba, leguntur
Tu quoq; ni piger es, proloquio ipse legas.
Sed non infidiæ nunc respondere parauit
Est alius, quo sunt hæc memoranda, locus.
Ad te iterum redeo Præsul mitissime, cuius
Defendor summæ laudis honore satis.
Quem quis non stupeat quis nō veneretur ametq;
Qui studijs omni tempore fautor ades.
Et cupis hos dudum prouectos esse labores,
Splendeat ut veræ religionis honor.
In quo si perges, facies rem Præsule dignam
A Christoq; feres præmia digna, Vale.

V. C.

Deditus

Ioannes Fuxius Boltzanæ Scholæ,
quam Poeticam vocāt, præfectus.

A iij

IOEL

IOEL PROPHETA

ELEGIACO CARMINE

redditus per Ioannem Fuxium
Velciriensem.

ARGUMENTVM

primi Capitis.

Prænunciantur tristia prælia:
Luctus ministros ædis habet sacræ:
Fruges negat proferre terra,
Vna salus dominum vereri.

Vmni verba Dei quondam quæ Diuus Ioel
Prædixit, sacro vate parente satus.

Accipite hæc animis seniorum cana cæterua
Quæ vobis meditator, numine dante, loqui:

His vigiles dictis adhibete fidelibus aures,

Qui colitis grauidi climata lata soli.

Talia num vestris olim sint facta diebus?

Num vestri vobis hæc retulere patres?

Natorum natis & qui nascentur ab illis

Talia, quæ vobis, dicite facta, loquor.

Dehinc ut & ipsorum si quando adoleuerit ætas

Narrarent pueris quos genuere suis.

Nam quæ non depasta nocens eruca reliquit,

Hæc simul absumens foeda locusta tulit.

Quæ vero reliquum diræ sunt facta locustæ

Corrosit morfu Bruchus hiantæ rapax.

Et quæ non foedus populauit germina Bruchus

Erugo sterilis, missa per arua, tulit.

Euigilate

Euigilate mero madidi Lenæa proles,
Cura quibus vini copia sola fuit.
Nunc vlulate simul nunc indulgete querelis,
Nam perijt vestro dulcis ab ore liquor.
Ecce petit terram gens fortis & impia nostram,
Ilius ut numerum dicere nemo Queat.
Instar Getuli dentes habet illa leonis
Et veluti catulis ore molaris inest.
Hac mea tam miserè populata est vinca gente,
Et ficus folijs dispoliata suis.
Cortice nudatam steriles proiecit in agros
Decidua rami sunt sine fronde leues.
Æde novos mecum lachrimans Ecclesia fletus,
Flere velut sacco cincta puella solet.
Cui iuuenem, primi florentem temporis annis
Ante diem rapuit mors truculenta virum.
Nam nullis Domini fumant altaria sacris,
Atq; sacerdotes luctus acerbus habet.
Deuastata iacent spatiosi iugera campi;
Plangat humus quod sit nulla per arua seges.
Dulcia segnicies passim vineta dehiscit,
Aret & in cunctis pinguis oliua locis.
Præscia sollicitis horrescunt corda Colonis
Dum latet in culmis præter arista nihil.
Ingemit & steriles exhaustus vinitor vuas,
Nulla in vite quidem spes velut ante fuit.
Aurea deperiit cunctarum gratia rerum;
Non arbos oculis non seges vlla placent.
Punica cum palmis arescunt poma tenellis,
Nam sunt in lachrimas gaudia versa graues.

Vos o' sacrorum famuli altarisq; ministri,
Tristitia luctificis ora rigate modis.
Obducti saccis Domini requiescite templo,
Nam cadit ante Dei victima nulla focum.
Promulgate igitur cunctæ ieiunia plebi
In cœtum populi conciliate senes.
Ac omnes habitatores ad sacra vocate,
Vt Domini cesset, soluîte vota, furor.
Heu venit ecce dies Domini, venit instat & vrget,
Non secus ac summo fulmina lapsa polo.
Vndiq; densorum circumstat turba malorum,
Et primis subeunt deteriora malis.
Nunquid depereunt oculis alimenta sub ipsis?
Et silet in templo clangor honorq; dei?
Computruere domi fœdati stercore tauri
Vomere fœcundum non refecante solum.
Horrea non pingues condunt cerealia messes,
Nam defecerunt omnia farra simul.
Fleuerunt armenta boum quia pascua defunt,
Et pecorum teneri disperiêre greges.
Ad te summe parens lachrimis clamabo profusis,
Extendamq; meas ad tua templa manus.
Torruit ignis enim deserti pascua flagrans,
Lignaq; cuncta vorax flamma peredit agri.
Tam flammata siti, fontis iumenta liquorem,
Quam feruens pluuias area sole petit.
Exiccata quidem largæ sunt flumina lymphæ,
Et iuga deserti pinguis feruor habet.

ARGVMEN

ARGVMENTVM

secundū Capitū.

Signum duelli dant sonitu tubæ,
Vitamq; pœnis corrigit improbam,
Has rursus aufert pœnitenti,
Passio prodigijs notatur:

Terribili resonate tuba super alta Sionis,
In sancto verbum dicite monte meum:
Circundetq; pauor cunctos vbicunq; colonos,
Nam venit irarum præcipitata dies.
Illa dies Domini tenebrarum plena malicq;
Plena procellosi turbinis illa dies.
Sicut manè super dilatat lumina montes
Quæ matuta suis alma colorat equis,
Gens numerosa, prius qualis non extitit vnquam,
Nec posthac fuerit fortior vlla magis.
Cuncta vorans, quam præcedit violentior ignis
Et sequitur tetro flamma vapore nocens,
Ante velut Paradyssus eam, vastacio retro
Tetra est, effugiet quas bene nemo manus.
Instar cornipedum est illorum aspectus equorum,
Et currunt veluti currit anhelus eques;
Sicut vocales iuga per prærupta quadrigæ
Exiliunt, stipulam vel quasi flamma vorat.
Et, veluti populus, semper nutritus in armis
Consuetus docta mittere tela manū,
Huius ab aspectu cunctos circundabit horror,
Ipsius est vultus nam velut olla niger,
Haud secus ac fortes current ad bella gigantes,
Conscendet, miles, mœnia, sicut atrox:

Pro se quisq; suo gradietur in ordine, quodq;
Non declinabunt orbita monstrat iter.
Impediatq; suum nullus per compita fratrem
Callis in incessu lata futura fatis:
Et quoties oppugnabunt discordibus armis,
Ipforum læsus non tamen vllus erit.
Mcenia percurrent potentur & vrbe superbi
Intrantes nigra, fur quasi, nocte domos.
Ante suum quæuis conspectum terra tremiscet
Atq; mouebuntur claustra supina Poli.
Sol & Luna dabunt contraria lumina mundo
Splendorem retrahent lucida signa suum.
Ante suas vocem turmas Rex maximus ædet,
Nam sunt sermonis facta stupenda Dei;
Quocirca Domini lux plena timoris & iræ est,
Isthunc quis poterit sustinuisse diem.
Sic igitur cœlo summus pater intonat alto;
Ad me dilecti vertite corda mei.
In saccis tristes & planctu deliciarum
Expertes, lachrimæ lumina vestra rigent.
Pectora, non auro præciosas, scindite, vestes
Me tantum pietas non simulata mouet.
Est siquidem Dominus patiens, bonus, estq; benignus,
Ipsius in cunctos gratia semper adest.
Quis nouit quid si conceptas comprimet iras
Et vestro linquet mystica sacra Deo.
Grandisonas inflat tubas super alta Sionis,
Ieiunij populo sanctificate diem.
In cœtumq; viri coëant iuuenesq; senesq;
Et qui matris adhuc vbera plena bibunt.

Hos precibus vestris sacratos reddite, possint
Vobiscum populus gratus ut esse Dei.
Exeat è thalamo cum sponsa sponsus eburno,
Lætitiae nullus nunc locus esse potest.
Inter vestibulum plorent arasq; ministri,
Sic compellantes supplice voce Deum.
Parce precor pater omnipotens miserere tuorum
Ne populum pergas præcipitare tuum.
Neu committe tuæ fiant obprobria sortes,
Externæ gentes ut dominantur eis.
Cur turbam pateris male sanam dicere nobis
Vester vbi nunc est cura salusq; Deus?
Inde super terram Dominus zelabit, & addet
Propitius, populo talia dicta suo.
En vobis magnos missurus farris aceruos.
Non Dei deerit copia nonq; meri:
His saturabimini, nec vos obprobria diris,
Quos ut deludant, gentibus esse sinam:
Et procul à vobis gelida qui pugnat ab Arcto
Depellam, steriles incolet ille plagas.
Scilicet ad Pontum faciem versurus Eoum,
Ad finem vero, posteriora, maris.
Illius ascendet fœtor putredine torpens,
Iactauit quoniam facta superba nimis.
Discute terra metus vultu lætare sereno,
Ut faceret Dominus maxima namq; parat.
Vos armenta rudes nolite timere per agros,
Nunc in desertis germinat herba locis.
Iamq; suas rursum fœturas præparat arbos,
Parturiunt fructus ficus & vua suos.

Et vos electi sanctiq; Sionis alumni
In domino fiant gaudia vestra Deo.
Qui vobis supera doctorem misit ab arce.
Iustitiæ, cuius fallere dogma nequit.
Hic matutinas vespertinasq; benignus
De cœlo pluuias, sicut & ante, dabit.
Frumentoq; patens replebitur area flauo
Atq; redundabunt ebria præla mero.
Sic vobis annos multo cum fœnore reddam,
Quos mea militiæ copia magna tulit.
Rubigo, bruchus, campe viridisq; locusta,
Et perimam vestros quicquid inurit agros.
Tum saturi, nomen, celebri laudabitis ore
Qui vobis fecit talia facta, Dei.
Haudquaquam confundetur mea natio posthac,
Donec stant nitido sydera fixa Polo.
Isacidis medium me comperietis adesse,
Et quod sim clemens hic & vbicq; Deus.
Hæc postquam à vobis mala profligata recedent,
Docta caro fuerit numine cuncta meo,
Vestra prophetabunt præsaga pignora mente,
Et dicent vestri somnia sacra senes;
Ipsi etiam iuuenes visus & oromata cernent,
Qualia non vlllo tempore visa prius.
Tum super effundam famulos famulasq; supernè
Numen, quo prodent facta futura meum.
Signa videbuntur terra cœloq; tremenda
Prodigium sanguis, fumus & ignis erunt.
Phœbæi tenebras radij vertentur in atras
Sanguineus lunæ fiet & ante color.

Quam

Quam Domini veniat summo delapsus olymbo,
Et nimium præceps horribilisq; dies.
Fiet & ut Domini qui fidere nomine perget,
Saluus in aduersis ille futurus erit.
Namq; in monte Sione salus Solimamq; per urbem
Vt summus rerum protulit autor, erit.
Ac alijs etiam Dominus quos ipse vocauit,
Hic requies hic & vera futura salus.

ARGUMENTVM
tertij Capitis.

Quicumq; tentat in populum Dei
Sæuire, vindex poena minabitur:
In vale iudex Iosaphat
Præmia digna Deus rependet.

ENego, dum Iudæ Solimæq; catasta leuatur,
Extremis gentes vsq; vocabo plagis.
Ac has in valem deducam Iosaphat omnes
Disceptaturus debita iuris ibi,
Pro populo longè mihi quæ charissima plebs est
Hæredem Sortis quam statuiq; meæ.
Hanc illi disperferunt in Gentibus, atq;
Inter se terram distribuere meam,
Partitiq; meos sortito, cumq; cahino
Gaudebant sanctos tam mala multa pati.
Pro tenui pueros vendentes pane dederunt
Merx est pro vilis facta puella mero.
Quid tecum mihi praua Tyros funestaq; Sydon:
Quicq; Palæstinos nunc habitatis agros?

Supplicium nunquid sum vobis ipse daturus?
Annè nocere potest ultio vestra mihi?
Ergo age si iuuat vlcisci perpeffa vicissim
In vestrum reddam mox mala multa caput.
Qui mihi cuncta simul preciosa tulistis & aurum,
Splendeat ut vestris illa rapina sacris.
Indigna Gracis venum pro merce dedistis
Sarigena fuerant qui mihi stirpe sati.
Vt procul eijceretis eos de finibus, iplis
Quos æqua sancti sorte dedere patres.
En ego, sacrilega venum, quo, merce dedistis,
Huc rursus saluos ipse vocabo, loco.
Inq; caput vestrum libranti lance rependam,
Quicq; id vobiscum promeruere, vices.
Et per ludæos venundam pignora vestra,
Arabicae populis, per loca lata, Sabæ.
Sic dixit Dominus, sic euentura fatendum est,
A cuius verbis non vel iota perit.
Inter gentiles hæc promulgate propinquos,
Et bellum solito sanctificate modo.
Robustos accite viros ascendere iussi,
Accedant, quorum pectus ad arma viget.
In gladios conflante truces graue robur aratri
Et fiat vibrans hasta ligone rudi.
Sit licet infirmus duris vel inutilis armis
Ad pugnam iactet brachia firma tamen.
Festinate omnes colitis qui proxima circum
Oppida, gentiles hucq; coite viri.
Hic faciet pater ille tuos occumbere fortes,
Conteret hic valido scuta cruenta pede.

Iosaphat

Iosaphat arua petant: illic me iudice, gentes
Cogentur verbis reddere verba meis.
Messis adest segeti curuas immittite falces,
Sustinet in spicis torrida grana Ceres.
Præcipitate, mero quia torcula plena, venite,
Exundant vuis spumea præla nouis.
Ipsoꝝ siquidem scelerum creuere piacula,
Vt nemo numeris explicuisse Queat.
Iudicij variæ gentes in vale coibunt,
Nam propius Domini prominet vsq; dies.
Sol offundetur tenebris & cornua luna,
Nec fuerit stellis qui fuit ante nitor.
Rugiet excelsi Dominus de monte Sionis
Et Solyma vocem mittet ab vrbe suam.
Vt resupina tremant passim conuexa polorum,
Vtq; mouebuntur pondera dura soli.
At populi infontis miserebitur atq; salutem
Conferet, Isacidis auxiliator erit.
Et cognoscetis Dominum me viuere vestrum
Qui loca sacraꝝ culta Sionis amo.
Hierusalem sanctæ fuerit tunc pacis asylum,
Impia quam posthac natio nulla petet.
Incipient dulcem montes stillare liquorem,
Et colles rigido vertice lacte fluent.
Ibunt præcipiti salientia flumina riuo,
Iudæos circum quotquot aguntur agros:
Deq; domo domini fons egredietur amœnus,
Vnde rigabuntur blanda fluenta Sethim.
Sed penitus dabitur tellus Ægyptia pessum,
Fiet Idumææ vastaq; terra plagæ.

Vsq; quod Isacidu'm lætati sanguine, quorum

Mactantes dederant pignora chara neci.

Et multam innocui cladem fudere cruoris,

Vt polluta sacro sanguine terra fuit;

Æternos vero Iudæa habitabitur annos,

Et Solymæ nullo tempore sceptru ruent.

Effuso, de plebe mea, pro sanguine, pœnas

Summam, quos vindex concidet ista manus.

Omnipotens sedem fixurus in arce Syonis,

Quam sibi delegit tempus in omne Deus.

FINIS.

AMOS

AMOS PROPHETA

ELEGIACO CARMINE RED-

ditus per Ioannem Fuxium
Velciriensem.

Sub Prophetæ verbis

Ioannis Fuxij

ἐπιφώνημα.

Ταῦτα λέγα βασιλεῦς ἡμῶν δεδῶκε ἄφθιτῳ αὐτῷ
ἥνιδ' ἀποσέλλω γῆς ἐπὶ λιμὸν ἐμὸν.
οὐκ ἔρχε λιμὸν μηδ' ὕδατ' ἀλλὰ ἅ ἀκῶσαι
μὲ ῥηκσὸν καθαρεῖ τοισιφορεῖτε λόγῳ.

C VENE

VENERABILI IN CHRISTO, D.

Emeramo Schbellero, Ecclesiæ Veronensis Presbytero fidelissimo,

Ioannes Fuxius

S. D. P.

ARtibus, humanæ quam vertitur orbita vitæ
Disparibus, studij spes Emerame mei,
Per varios aditus metam properamus ad vnam,
Sæpius ancipiti decipimurq; via.
Ille tenet medium, summas hic occupat arces,
Alter deflexo tramite serpit humi.
Hinc incertus ego quæ me via ducat euntem
In biuio dubij forte resisto loci.
In quascunq; feror partes comes vndiq; mors est,
Ostendens vitæ fata suprema meæ.
Pellere si vellem, quæ me mea vexat egestas,
Fortunæq; statu candidiore frui.
Forssitan inciderem scyllam vastamue charibdin,
In medio velis deserererq; mari.
Rarò caret vitæ maculis spes arida lucri,
Nec finit immunem suspitione fidem.
Quam licet haud pauci, plausu quos turba salutat,
Ingenij precium constituere sui.
Ac ideo properant fortunæ scandere culmen,
Immemores secum quid caua busta ferant.
Hic

Hic nimis ambiguus prætoris litibus implet,
Ille foro pulchrum vendere verba putat.
Alter amat bifidi perplexa ænigmata iuris,
Fert alij quæstus non medicina leues.
Ille salutaris nutante Poeta tiara
Gestit, & Heroas nil nisi carmen habet.
Hic vexilligeras tumido tonat ore Phalanges,
Ille Panegyrico laudat honore Duces.
Nonnullosq; iuuat perstringere nomina Dium,
Hic Veneris cantat furta, sed ille Iouis.
Hæc alij postquam meditantur fœnore magno,
Vt fugiant inopis nomen inerme viri:
Ipse pio sacras traduco carmine musas,
Constricto cogens mystica verba pede.
Atq; rudes animos studijs informo pudicis,
Quæ sapiunt summi sancta statuta Dei.
Hæ mihi diuitiæ paupertatisq; leuamen
Esse solent, quæstus est ea summa mei.
Hoc me delectat studium, sic quemq; cupido
Fert sua, sic stimulis & suus vrit amor.
Non turpes Iouis incæstus, non ebria Bachi
Orgia, nec Phœbi fingere sacra iuuat.
Nec fieri diciq; velim qui carmine turpi
Polluerem nugis futilibusq; libros.
Sed quem Tergeminū superi venerantur & vnū,
Concio Christicolum supplice voce colit.

Qui cœli cursus & magnum temperat æquor,
Et iussit vates dicere fata suos.
Cuncta videns, iustaq; malos vlciscitur ira,
Et reddit rursus præmia digna pñs.
O vtinam velut altiloquo concessa Maroni
Esset dicendi copia tanta mihi.
Nulla fatigaret cœpti me causa laboris,
Nec fors quam cuperem gratior vlla foret.
At mea balbuties imo ignorantia cœptis
Obstat, & instructa fronte timere iubet.
Tu tamen antiquæ constans pietatis amator,
Ac incarnati Præco seuerè Dei.
Cum vacat à grauib; post multa negotia curis,
Aut non districtum lectio sacra tenet.
Quãdouè Limnãdro comitatus te abdis in hortos
Miscentes paribus ludicra falsa iocis.
Hæc veluti fatuas betas, mea carmina Quæso
Perlege, & exigui muneris instar habe.
Quod, leuidense licet, tamen æqua suscipe mente,
Ne credas ficti pectoris esse notam.
Non habeo meliora, darem maiora lubenter,
Sed sunt magna satis, si modo docta satis.
Et si Nauseæ non me censura fefellit,
Non penitus poterint displicuisse tibi.
Adfere Amonæ tu nunc tua carmina Musæ,
Nam tua sunt iusta conditione, Vale.

FRIDERICVS

FRIDERICVS DEI GRATIA EPISCO-
pus Vienneſis, Roſie, Hungarię, Boemięq; &c. Regię
Maieſtatis, à Conſilijs & ſacris ſtudijs,
& Legatus & Commiſſarius in
Concilio Tridentino.

Salutem & omne bonum à Deo Opt. Max:
cum diligentis; noſtri commenda,

OBTVLIT NOBIS DOCTISSIMVS ET
humaniſſimus vir, amice tanquàm frater amantiſſime.
Reuerendus pater Dominus Ioannes N. Præpoſitus in-
clyti Cœnobij Beatę Deiparę virginis Marię, propè Bultzanum,
cognomine zum Gries, amicus noſter per dilectus &c. carmen il-
lud tuum Elegiacum, quo diuiniffima Amonis illius ſanctiſſimi
Vatis oracula non minus doctè quàm religioſè illuſtraſti, ſimulq;
flagitauit ille, ut velut Ariſtarchus quidam noſtram ſuper eo cen-
ſuram pronunciaremus. Ipſi vero tametiſi diu Muſis illis Apollis-
neis valedixerimus, rudeq; pridem donati merito in Prophetarũ
ſpeluncis & antris hætenus delituerimus. nunc vero Synodicis
illis patrum decretis & placitis paulò rigidioribus, plus æquo, &
quidem uſq; adeò diu noctuq; obruamur verius quàm occupe-
mur, haud tamen eſt, quo rogati minus quid de tuo in ipſum Amo-
nem Prophetam poemate ſentiamus pronunciaturi ſimus, auda-
cter adfirmantes, ipſum eſſe SOPHOS, & quo cum poſſis in te-
nebris micare digniſſimum. Quod verò reliquum eſt, te per Muſas
illas ſacras, quę ſuum in te non ſecus atq; in altero Calliopeo quo-
piam Orphæo domicilium perq; gnauiter conſtituerunt, horta-
mur, ut modo, quod cœpiſti, pergas, & id genus reliqua, digna na-
tatore Apolline Prophetarum vaticinia, nobis ceu Oedipus quiſ-
piam ænigmata diluæ, tuq; lyra reſona, noſq; conſtanter ama, &
fœliciter vale. Ex Tridentina eademq; Oecumenica Synodo,
XXVII. Nouemb. Anno ſalutis humanę M.D.LI.

Amicus tuus opt. Fridericus Nauſea, Epicoſpus Vienneſis.

AMOS PROPHETA ELEGIACO CARMINE

redditus per Ioannem Fuxium
Velciriensem.

ARGUMENTVM
primi Capituli.

Aduersus omnem fata canit Deus,
Vates: superbam quæ Syriam petant,
Ruent Tyros, diuesq; Idume,
Exin & Ammonidis minatur.

HÆc est quam cecinit vicinis gentibus iram
Afflatus sacro numine Pastor Amos.

Azarias Iudæ regni quò tempore sceptrā
Ieroboamq; decem continuere tribus.

Annos ante duos cœpit quàm terra moueri,
Tales fatidico reddidit ore sonos.

Rugiet excelsi Dominus de monte Sionis,
Et Solyma vocem mittet ab vrbe Deus.

Pascua pastorum dudum luxere, feraxq;
Carmelus summo vertice siccus erat.

Hæc dicit Dominus: super impietate Damasci
Quem cœpi nunquam desinet ille furor.

Causa subest, hæc quod Galaad contriuerit omnem
Plaustris, ardebant tunc vbi thura mihi.

Fulmina missurus dira Azaëlis in ædes,
A quibus & Benadar concidet omnis honor.

Magno adamantæos confringam robore vectes,
In quo spem frustra stulta damascus habet.

Plano

Plano disperdam campo simulachra colentem,
Quicq̃ voluptatis sceptrā nefanda tenet.
Huic Syriæ populos turgenti corde superbos
Cyreni faciam sceptrā timere ducis.
Crudeli Gazam nec ab impietate scelestam
Conuertam, donec pœnituisse negat.
Isacidas quod Idumæis seruire coëgit,
Non captiuorum quodq̃ misertus erat.
Absumam Gazæ crepitantibus ignibus alta
Mœnia, de fundo celsa theatra cadent.
Diris multetur pœnis habitator Asoti
Et qui sceptrā tui Tantale fratris habent.
Extendamq̃ manus Acharon super ipse minaces
Fata Palæstinos pessima quæq̃ manent.
Hæc dicit Dominus; nec ab impietate reducam
In qua merfa Tyros luxuriosa iacet.
Hæc quod Idumæam fugitiuos compulit vltra,
Desint & fratrum fœderis esse memor.
Nam patria miseri cum vastarentur ab vrbe,
Extitit ipsorum sæuior hoste manus.
Vrentem mittam cœli de culmine flammam,
Hauriet hæc ædes celsaq̃ tecta Tyri.
Hinc inconcessis super impietatibus Edom
Iratas retro non cohibebo manus.
Hostili pet̃nt iunctos quod sanguine ferro
Debuerat ferro quos magis adserere.
Et quod sustinuit memorem retinere furorem
In populos, fortem qui coluere Deum.
Aspera missurus per totam incendia Theman,
Quæ pariter Bozræ culta theatra trahent.

Ammonidas

Ammonidas turpi nec ab impietate reducam,
In quo cœperunt crimine pergere, eant.
Prægnantes Galaad quod dissecuere parentes,
Latior ut tantum terminus esset agri.
En populatrices Rabbæ sub mœnibus ignes
Succendam, belli turbine cuncta ruent.
Tum reges manibus proceresq; in terga reuinctis
Ibunt, hæc reprobos ultio iusta manet.

ARGUMENTVM
secundi Capitis.

Cruditatis supplicium Moab,
Et Iuda stultæ perfidiæ ferunt.
Mandata contemnunt Tonantis,
Contemerant iuuenes sacratos.

NEc Moab immanis fallacia pectora flectam,
Vitæ ut conueniens ingrederetur iter.
Regis Idumææ sua quod combusserat ossa
Quem iam prostratum dura tegebat humus.
In Moab ipse faces ceu de fornace rogales
Iniiciam, Carioth concidet vrbis honor.
Et vomat ille animam, mœstum cum flexa sonabit
Horrida funereo murmure bella tuba.
Hinc proceres magnosq; Duces ferus obruet ensis,
Sic mala quæ meruit perfida turba feret.
Hæc dicit Dominus; nec ab impietate rebelli
Conuertam Iudæ corda superba trucis.
Hic quod deseruit diuinæ fœdera legis,
Et spreuit summi sancta stat uta Dei.

Nimirum

Nimirum seduxerunt mendacia Iudam,
Quæ simul & proavis imposuere suis.
In reprobum flammæ Iudam iaculabo volantes,
Æquabo Solymæ tecta superba solo.
Has etiam ferat Israël pro crimine pœnas,
Turpibus inceptis ut reuocare negem.
Vendidit argenti minimo quod munere iustū,
Proq; inopi precium vilia quæq; tulit.
Conculcant pedibus sufflato corde misellum,
Declinantq; pijs compita recta viris.
Illicitos gnatus thalamos cum patre subintrat,
Quo violaretur nomen honosq; meus.
Pinguia miscentes cunctas conuiuia ad aras,
Viscera torserunt pignore plena graui.
Vinaq; vi reprobæ quos oppressere bibebant,
Nec sacer obstabat religione locus.
Nunquid Amorreum vestro pio nomine strauit
Claudere, dum vobis fortè parabat iter.
Cuius apex tantum tendebat in æthera frontis
Enodis quantum robora cedrus agit.
Et quasi frugifero quercus sublimis in agro
Tam validis etiam viribus ille fuit.
Nunquid diripui solus radicitus ipsum,
Atq; adeo ut proles nulla superstes erat?
En ego seruaui qui vos Pharaonis ab ira,
Dum medias Moses Dux erat inter aquas,
Et quadraginta deserti vallibus annis
Paui, sydereas æthere dante dapes.
Elegi iustos vestra de stirpe Prophetas,
Sacratos vestris de puerisq; viros.

An non Israël, quæ dixi, vera fateris,
Num dubium verbis constat inesse meis?
Tum Nazaræis spumantia pocula Bacho
Propinabitis lege vetante licet.
Vatibus (elegi quos ut meliora monerent)
Interdixistis dicere fata meis.
En ego subter vos stridebo sicut onusta
Pratensi fœno stridere plaustra solent.
Fiet, & ut quondam poterant qui vincere cursu,
Impedient celeres vincula nexa pedes.
Si iactare prius vastas est corporis ausus
Vires, diffidet debilitate sui.
Arcitenens in quem posuit spem conteret arcum,
Et pereas celeri sis licet vsus equo.
Sic & cui fuerat præsens fiducia cordis,
Effugiet nudo tergore lustra petens.

ARGUMENTVM
tertij Capitis.

Ob cæcitatem plebis & impium
Cultum mouetur pœna, parat Deus
Flagella, sed non ante punit,
Quàm monere sacri Prophetæ,

AVribus Israël attentis percipe dicta,
Quæ tibi diuino nunciat ore Deus.
Et cunctis tribubus Pharaonis quotquot ab ira
Seruauit, summi sunt ea verba patris.
En mihi vos populis solos ex omnibus Orbis
Elegi, vobis iussa sacrata dedi.

Quocirca

Quocirca dignum vestro de crimine sumam
Supplicium, merito vos fera fata manent.
Nunquid se comitem quisquàm coniunxerit vlli
Quos non concordì pectore iunxit amor?
Nunquid in cultis leo rugiet impiger aruis,
Ni praeda fuerint ora cruenta prius?
An frendet catulus vasta de rupe Leonis,
Ni prius incurua prenderit vngue dapes?
Num cadet in laqueos volitans per inane volucris,
Si nullas auceps struxerit insidias?
Nunquid tendiculæ tolluntur ab aucupe, quam cum
Venerit in casses praeda petita suos?
Sit uba terrifico cantu crepit ærea in vrbe,
Impia non aliquo corda pauore trement?
Acciderint vestris quæcunq; pericula castris,
Annon ex merito vos ea damna manent.
Æquus enim Iudex Dominus, non crimina punit,
Incautos moneant in sua verba prius.
Quæ facit esse suæ, per sacros, nota, prophetas
Plebi, iustitiæ præuia signa suæ.
Rugiet ipse Leo, cui non mens icta pauescet,
Prædicent omnes fata loquente Deo.
Quin vos fatidici vates desertis ad aures
Hæc mala, quæ Syriæ surgit ad astra iugum.
Vel Pelusiacos quæ Nilus limifer agros
Irrigat, & tales promittis ore sonos.
Samaritæ sublimis adeste in vertice montis,
Et facinus populi turpe videte mei.
Nil constanter agunt recti reuerentia nulla,
Nil faciunt sanctos quod decuisse potest.

Criminibus semper cumulantes insuper addunt,
Et iacet infamis multa rapina domi.
Hinc Dominus verbis nunquam fallacibus infit,
Sic & Samariæ fata futura refert.
Samaria infelix, diris cingetur ab armis,
Et premet horribilis mœnia clausa fames.
Deficiet virtus te, & inexpugnabile robur,
Non erit in tectis scandula salua tuis.
Sed velut auriculæ summum de fauce leonis
Sollicitus pastor vel duo crura rapit.
Samaria sic Israel seruaberis vrbe,
Pars mihi multorum scilicet instar erit.
Percipite hæc animis, illisq; referte Prophetæ,
Quæ de sorte tua sunt Iacobe tribus.
Israëlis enim cum visero crimina, tunc &
Corripiam Bethel sacra nefanda leuis.
Cornua quadrifida detruncabuntur ab ara,
In terram præceps muta simulchra cadent.
Splendida tum demum vastabo & eburnea tecta
In cineres fuerint cuncta soluta nigros.

ARGUMENTVM
quartî Capitis.

Dicit potentes Ifacidæ domus
Vaccas, egenus deprimatur nimis
Deos colunt falsos, flagelli
Suppliciumq; monet Prophetæ.

VOſ vaccæ pingues cliuis quæ erratis in altis
Samariæ, summi verba notate Dei.

Opprimitis

Opprimitis duro pupillos pondere tristes,
Pauperibus nullo tempore fertis opem.
Principibus tumidi dixistis talia vestris,
Afferte explentes viscera nostra mero.
Diuinæ Dominus per Maiestatis honorem
Iurauit, cuius fallere lingua nequit.
Ecce dies venient, quibus in feruentibus ollis,
Et contis duris teq; tuosq; trahent.
Deuia per vestrae flentes exhibitis vrbis,
Et sedes profugis tetricus Harmon erit.
Approperate citi Bethel, explere nefandi
Pectoris, impuris, impia vota, sacris.
Galgalam ad incoestam simulachraq; muta venite,
Rumpite longanimis foedera prisca Dei.
Hic pro more tribus decimas offerite diebus,
Dum iuuat, hic vitulo victima caesa cadat.
Mentitos celebrate Deos, fermenta per aras
Spargite, ficticijs ferte piacla Dijs.
Nam sic Isacidæ voluistis, sic placuitq;
Ætherei dominum deseruisse poli.
Quarè maxillas dentesq; stupefcere feci,
In cunctis vestris vrbibus atq; locis.
Inde famem misi diuturnam panis in omnes
Terras, nec quisquàm fortè reuersus erat.
Et cum tres menses superessent messis ad vsq;
Tempora, continuït nimbifer arcus aquas.
Pars vrbis largum pars nullum senserat imbrem,
Hæc pluuia maduit, sicca sed illa fuit.
Tres vrbe ex vna lymphas venere petitem,
Nulla tamen poterat lympa leuare sitim.

Et non ad Dominum vertistis pectora vestrum,
Qui sua detegeret crimina nullus erat.
Combussi vestros ventis brumalibus hortos,
Nullaꝑ vinetis fertilis vua fuit.
Torruit vredo ficos, & mitis oliuæ
Ramos, incassum semina sumpsit ager.
Et non ad dominum vertistis pectora vestrum,
Qui sua detegeret crimina nullus erat.
Immisi diram pauida formidine mortem,
Supplicem ab Ægypto dum petistis opem.
Percussi iuuenes vestros in sanguine ferri,
Ascendit nares pestis ad vsqꝫ putor.
Et non ad Dominum vertistis pectora vestrum,
Qui sua detegeret crimina nullus erat.
Vos ego subuertere veluti Sodomam atqꝫ Gomorram,
Quærere nolebant dum pia iussa Dei.
Ambusto similes torri quo tempore facti,
Quem veniens subito corripit ignis edax.
Et non ad Dominum vertistis pectora vestrum,
Qui sua detegeret crimina nullus erat.
Hinc factis dignas aufers gens impia pœnas,
Dum libuit Dominum deseruisse tuum.
Ergo cum tantis affligeris vltia periclis,
Ad verum rursus pectora verte Deum.
En Deus ille tuus montes ad sydera tollens,
Et spargo ventos per loca quæqꝫ leues.
Ostendens homini quæ sit mea iusta voluntas,
Gratia vel sancti quanta sit eloquiꝫ.
Matutam reuoco magni cum lumine Solis,
Est & opus dextræ cana pruina meæ.

Summa

Summa super lata scando vestigia terræ,
Omnipotens nomen qui rego cuncta meum,

ARGUMENTVM
quinti Capitis.

Captiuitatis promeritam canit
Pœnam, requirant ut dominum monet,
Spernit Deus cultus inanes,
Obijcit & simulachra muta,

A Vscultate meos animisq; reponite luctus
Aduersum vindex quos mea lingua leuat.
En domus Israël fatalem passa ruinam
Concidit, & nullus qui releuaret adest.
Præcipitata iacet turpi virgo improba terra,
Non est præsentem qui modo ferret opem.
Hæc etenim Dominus diuino protulit ore,
Ambiguum cuius dicere lingua nequit.
Vrbem quam prius Isacidæ plus mille colebant,
Inuenies centum vix modo forte minus.
Et qua sunt numero centum prius vrbe reperti,
Hac in vix decimus quisq; relictus erit.
Quapropter reduces Dominum me quærite pura
Mente, salutiferum tendo subinde manum.
Sordescat Bethel, mihi debita soluite vota,
Galgala ab inçesta nunc cohibete gradum.
Nullaq; Bersabeis suffigite lumina templis,
Nullus imaginibus fumet ut ante focus.
Capta feris etenim ducetur Galgala vinclis,
In cineres Bethel tota soluta cadet.

Quærite

Quærite iam dominum, Dominum cognoscite vestrum,
Viuerè si vultis, quærite mente Deum.
Ne domus Israël rapida exuratur ab igne,
Neu desit Bethel qui tibi præstet opem.
In tetra mutastis causas absynthia recti,
Iustitiæ penitus nullus habetur honor.
Quid tandem libuit me deseruisse prophani,
Qui pius & placido pectore semper eram?
Cuius cœlestes sapientia condidit Orbes
Pleyadas, & nautis sydera læua vagis.
Auroræ radios in noctem verto profundam,
In tenebras possum qui reuocare diem.
Qui virtute mea fluctus compello marinos,
Et quæcunq; lubet per loca fundo soli.
Omnipotens & ut est Dominus sic ritè vocatur,
Idem alios omnes fortior ante deos.
Qui delere potest ingenti robore fortem,
Et fera magnorum concutere arma Ducum.
Spreuistis procures porta sub recta monentes,
Et quæcunq; sacri præcecinere Sophi.
Idcirco miserè quod diripuistis egenum,
Et fuit in vestra præda maligna domo.
Marmore turritas pario fundabitis ædes
Fundatas non vos qui colet alter erit.
Dulces in campis latè plantabitis vuas,
Et vestrum nullus colliget inde merum.
Cognita sunt siquidem vestri mihi crimina cordis,
Ac indeficiens tempus in omne scelus.
Dorophagi duri iustiq; perosa caterua,
A quibus oppressus pauper vbicq; iacet.

Hoc igitur merito mutescet tempore vates,
Cantetur surdis fabula nulla viris.
Quærite quæ bona sunt, nocituraq; cuncta cauete,
Quærenti præsens nam Deus esse solet.
Declinate malum, memores pia dicite facta,
In vos quæ summus contulit ipse Deus.
Censores iterum portis præponite vestris,
Bifida qui recta iura bilance probent.
Respiciet dominus fortasse benignus Ioseph,
Reliquias, & opem, fecit ut ante, feret.
Sin minus, en tantas lachrymas luctusq; ciebo,
Ut resonet cunctis væh geminata vñs.
Perdita deflebit frumenta Colonus in agris,
Pressaq; lugenti non dabit vna merum.
Et qui ficticios didicerunt ædere planctus,
Materia lachrymas suppeditante dabunt.
Cuncta quidem pereant, absumam fulmine cuncta,
Grando futura domi, grando futura foris.
Væh domini quicuncq; diem properare requirent,
Illa dies rigidi plena furoris erit.
Haud secus ac si quis faciem vitare leonis
Optet, in occursum deinde veniret aper.
Vel cum securus comprehendere mœnia tentat,
Corripitur valido fortè Dracone manus.
Nonne dies domini tenebræ caligoq; crassa,
Nullum quem nitidum reddit ab orbe iubar?
Festaq; reieci mihi quæ sacra stis, & odi,
Qui mihi de vestro fumat odore rogos.
Si qua igitur nostris holocausta litabitis aris,
Quæ fuerant quondam munera grata mihi.

Iam despecta iacent, auferte piacula templis,
Victima me structo non mouet vlla rogo.
Sordent cuncta mihi, vitulos auferte calentes,
Concentus nullus, carmina nulla placent.
Tum graue iudicium voluetur, sicut aperta
Fluctus arenosi littoris ora quatit.
Et veluti rapidus montano flumine torrens,
Impete præcipitans obuia saxa trahit.
Nunquid in ignota mihi thura litastis heremo?
Num cecidit templis hostia cæsa meis?
Dum vos è cælo pro largis Manna pruinis
Pauit, ibi nunquid splenduit igne focus?
Vobiscum picti fuerant idola Molochi,
Et Rephphan qui de sydere nomen habet.
Hinc sperastis opem, ceu uos seruare simulchra
Possent, quæ vestræ composuere manus.
Quare captiuos ducet vos impius hostis,
Exilium captis dira Damascus erit.

ARGVMENTVM
sexti Capitis.

Taxat procaces hinc populi duces,
Luxu fluentes atq; superbia
Iniusta laudant insolenter,
Pœnam igitur meritam minatur,

VÆ qui sublimem spreuere Siona superbi,
Ac in Samariam spem posuere leuem.
Væ qui delicijs animos præsentibus explent,
Et quibus est luxu maxima cura frui.

Iura ministrantes ducit velut ipsa libido,
Quæ tribui populis intemerata meis.
Si placet egregiam transite videre Calanen,
Illuc quæ Syriæ mœnia tollit Emath.
Inde Palæstinas peragrandō inquirete terras,
Et quæ sunt istis nobiliora locis.
Latius ipsorum num finibus arua patebunt
Vestris, num fuerint fertiliora magis?
Attamen exitio miserè periēre cruento
Præcipites, postquā venerat hora, dedit.
Et vos, imperij, reprobos tenet impius vsus,
Coguntur miseri iussa superba pati.
Ingnauiq; super lectos dormitis eburnos,
Mollibus in stratis luxuriare placet.
Pinguia de vitulis & de grege summitis agnos
Lascium resonant organa vestra melos.
Fingitis ad Cytharam Iesæi carmina vatis,
Auratis bibitis mollia vina cadis.
Candida spirantes opobalsama, nemo mouetur
Perfert Israël quæ mala cunq; domus.
Propterea merito capti populum ante præibunt,
Et tum lætitiæ desinet omne genus.
Iurauit Dominus per Maiestatis honorem,
Nec iuramenti pœnituisse potest.
Me piget elati damnosa superba Ioseph,
Non est ex vllō nomine grata domus.
Comminuam validis illius viribus urbem,
Nec tota quisquam viuat in vrbe mihi.
Si qua decem fuerint reliqui viri in ædibus h̄isdem,
Hos subita rapiet mors truculenta nece.

E ij Tollat

Tollat & illorum comburat ut ossa propinquus,
Inquirens num quis forte superstes erat.
Fatali Dominus nam præcipitare ruina
Isacidæ faciet gentis vtramq; domum.
Nunquid equi poterint super inuia currere saxa?
In scopulis ducunt nunquid aratra boues?
Nam vos iudicium Domini fecistis amarum,
Iustitiæ veras contaminastis opes.
Nil vos nil nisi vana iuuant adamare prophani,
Quæ tamen haud stabilem sunt habitatura locum.
Viribus ex proprijs stolido præsummitis ausu,
Cuncta Dei citra posse putatis ope.
En ego sum fateor Deus Israël, & inter
Non alius poterit fortior esse deos.
Ille ego prædiros, ait, in vos impete vestris
Qui referant factis digna, ciebo viros.
Hi vos arcebunt à terra melle fluenti,
Non conspecturi quæ iuga tollit Emath.

ARGUMENTVM
septimi Capituli.

Pœnas minatur gentibus impijs
Dignas, Deus, sed præueniunt preces
Vatis, prophetanti resistit
Iussa Dei, reprobis Sacerdos,

SEdibus omnipotens Dominus mihi visus ab altis,
Ostendens populi fata futura sui.
En vidit etras fingentem fortè locustas,
Tempore quo viridis contegit arua seges.
Accidit

Accidit ut penitus terræ depasta fuissent
Gramina, mox dictis talibus vsus eram.
Parce precor, iustumq; pater compesce furorem,
A miseris iræ fulmina flecte tuæ.
Quis nisi tu pressi releuabis sceptrā Iacobi,
Restat enim populi parua turba tui.
Mox prece victus erat dominus, plebisq; misertus,
Propositi placuit pœnituisse sui.
Ex alia, dominum vidi compellere flammās
Vltrices, populi pœna parata sui.
Scilicet absumant ut abyssum grandine terræ,
Etiam nonnulla parte comesus erat.
Hic ego supplicibus contra sum vocibus vsus,
Vt Dominus turbæ parceret exiguæ,
Confestim placidis demulsi vocibus iram,
Huius, ait, cæpti pœnituisse iuuat.
Hinc Dominum ex muro noua perpendicularē tenentem
Vidi, nunquid Amos talia cernis ait?
Cerno, inquā, dextra rigidam tendentis amāssim
Attonito reddit talia dicta mihi.
En super Israël noua perpendicularē trahentur,
Perfidus in leges qui fuit vsq; meas.
Non parcam posthac velut ante nec impia vota
Suscipiam, primis deteriora ferat.
Isacidum diram domus est passura ruinam,
Quā simul Israël concidet omne genus.
Hieroboamq; super penetralia difflua surgam,
Ense coruscanti perditā cuncta cadent.
Talia vaticinatus eram, docuiq; fideli,
Quæ Dominus iussit gentibus ore loqui.

Exoritur murmur confestim, res noua non est,
Æmulus incoëptis gaudet obesse pijs.
Hieroboæ fallax Regi conficta sacerdos
Mittit Amazias scripta referta dolis.
Excitat, inquit, Amos turba coëunte tumultus,
Terræq; quod dicit sustinuisse nequit.
Scilicet in gladij moriturum vulnere regem,
Et populum præda gentibus esse tuum.
Quare Iudæa iussus descendere terra,
Ac apud ignotos esse Propheta viros.
In Bethel posthac ne quid prædicere tentem,
Quod domui Regis sacra sit illa sui.
Cui contra dixi, non sum de sorte Prophetæ,
Nec dixit genitor fata futura meus.
Sed Thecuxæ paui capras in montibus altis,
Pinguis vbi lecta est sæpe marisca mihi.
Me Dominus medijs illinc assumpsit ab agris,
Pascensem vitulos caprigenumq; pecus.
Iussit & Isacidis iram prædicere, quorum
Sydera iamdudum clamat ad alta scelus.
Et tu me prohibes Domini quid prodere iussa
Inter gentiles, quos Iacobus habet?
Hæc igitur propter tua iam scortabitur vxor,
Et gladio soboles est peritura graui.
Funiculusq; tuos transuersè diuidet agros,
Terra immunda tibi, quâ morieris, erit.
Israël vero rigido captiuus ab hoste
Ducetur, vates talia vidit Amos.

ARGVMENTVM

ARGVMENTVM

octaui Capitis.

Ingens Auaris imminet à Deo
Vindicta, qui cum fallere pauperes
Pergant, Dei temnunt statuta,
Dura fames manet ergo verbi.

VNcinus inde mihi pomorum visus & vltro
Compellat dictis me Deus ipse suis.
En populi venere mei iam fata suprema,
Impunis posthac nil velut ante ferat.
Inq; suis misere stridebunt carmina Templis,
Luctus acerbus erit, quod fuit ante iocus.
Funera multorum passim proiecta iacebunt,
Terra sinu capiet quæ peregrina suo.
Percipite hæc animis qui dilaniatis, egenos
Quorum mendicos vis violenta premit.
Talia dicentes, quando Neomænia, Quando
Consecrata focus est abitura dies?
Vt quæ condidimus fossis frumenta cauernis
Cum multo nobis scœnore lucra ferant.
Et liceat tuto mensuram fraude doloq;
Et stateris lances imminuisse leues.
Argento nobis ut deuincamus egenos,
Mercibus ex nostris vilia quæq; petant.
Frumentis acres mixtos paleasq; volantes
Vendamus, lucrum merx inopina dabit.
Iurauit propter Dominus fastus Iacobi,
Et propter populi corda superba sui.

Si poterit non esse tui memor impia turba,
Quæ iam cum multo crimine facta paras?
Hoc non terra super nunquid turbabitur omnis,
Et luctus circum qui colit hancce dabit?
Inde etiam fluuiò velut obducetur aquarum,
Qui per montani fluminis alta ruit.
Rapta dehinc pariter iactatis defluet vndis,
Saxa velut torrens obuia ferre solet.
Aut quasi fœtiferi fœcunda licentia Nili
Irrigat, & celeri fonte relinquit agros.
Illo namq; die medio sol occidet orbe,
Acerit in medio nox tenebrosa die.
In luctus vertam vobis solemnia festa
Lugubrem reddent carmina vestra sonum.
Inducam cunctis crassos super ilia saccos,
Radetur nimio præq; dolore caput.
Constituam luctus quales in funere gnati,
Quem peperit solum pallida mater habet.
Illorumq; dies fuerit dum vita superstes,
Felle magis tristes & magis ipsa Aloë.
Ecce dies venient, cœlo Deus intonat alto,
Sæuiet in terris cum violenta fames.
Non lymphæ flammata sitis, non panis egestas,
Sed verbi fuerit copia nulla sacri.
Et venient refluus qua tendit pontus ad Arcton,
Vnde leues Boreas ducit acerbis aquas.
Hinc ortu Titan qua terras spargit Eoo,
Rursus quo mergit flumine Phœbus equos.
Saluifici quærent tristes oracula verbi
Hæc, sed ut inueniant non locus ullus erit.

Tum

Tum iuuenes certè teneri pulchræq; puellæ
Marcescent rabida deficientq; siti.
Qui per Samariæ iurant simulachra prophanae,
Et vituli cultum me prohibente probant.
Dicentes, Deus ecce tuus Dan viuit, & ipse
Bersabeæ facimus cui sacra vota, Deus.
Hi tandem miseri tam sæua clade peribunt,
Vt superesse quidem nulla ruina Queat.

ARGVMENTVM
vltimi Capitis.

Iussis rebelles corripit hic Deus,
Rursum tamen se reddere patriæ
Promittit abductos, figurat
Christicolumq; nouam cohortem,

SVblimem Domini super aras scandere vidi,
Et dixit, sancti percute labra foci.
Vt conuascentur rigidi cum cardine postes,
Vtq; crepent templi limina cuncta sacri.
Nam cunctos pariter circumdedit ardor habendi,
Iniustas omnis quærit auarus opes.
Quorum reliquias gladio mactabo minaci,
Nec fuga currenti proderit vlla viro.
Siqua petent stygias Plutonia regna lacunas,
Hæc mea defossos extrahet inde manus.
Et si tentabunt sublimia scandere Cœli
Sydera, deñciam pondera tanta polo.
Seu de Carmeli condent in vertice montis,
Lustra latent oculos abdita nulla meos.

Si se celarint sinuosi gurgite ponti
Hydræ mandabo pungat ut illa mari.
Et si captiui diro ducentur ab hoste,
Præcipiam gladio mulctet ut ille malos.
Tunc in perniciem super hos mea lumina ponam,
Quæ fuerint ipsis horridiora nece.
Ipse est ille Deus, terram cum tangit amœnam,
Aret, & in cineres mox resoluta cadit.
Vt lugere graui cogentur clade Coloni,
Illa suo quotquot viscere terra fouet.
Fluminis instar eos consumptio contegit omnes,
Sicut & Ægypti Nilus inundat agros.
Nunquis adhuc alius Deus est? num fortior alter?
Qui solium rutili sistit in arce Poli.
Fasciculumq; suum terræ per climata fundans,
Cum voluit pedibus cuncta subesse suis.
Qui maris intortas tumefacti conuocat vndas,
Fundit & arentis per loca cuncta soli.
Nunquid non domus, Isacide, mihi vestra futura est,
Perfida erat quondam quod domus Æthiopum.
An non eduxi terra Nemphitide plebem
Ingratam, pressit quam malesuada fames.
De Cyrene Syros, de Cappadocumq; Phylistos
Regno, nonne manus eripuerè meæ?
Ecce super Domini scelerosum lumina regnum
Spectant, quod pessum per mala multa dabit.
Quamuis non penitus delebo nomina gentis,
Quam iurans tribui magne Iacobe tibi.
Ast Israël's passim spargentur alumni,
Vt spargi cribro scabra farina solet.

Et

Et peccatores stricto morientur ab ense,
Qui Domini pœnas imminuisse negant.
Tunc sacra Davidis rursus tentoria magni
Restituam, longo quæ periêre situ.
Fissuras latè restauraturus hiantes
Murorum, fiant sicut & ante noui.
Hæc ut Idumæi populi pars facta superstes
Possideant, gentes quotquot & inter erant.
Qui me cunq; colunt reddendo laudis honorem,
Nomen & implorant supplice voce meum.
Ecce dies venient, quibus & comprehendet Arator
Truncantem spicas, falce metente graues.
Et simili curuis mandabunt semina sulcis
Tempore, tortium fundet & vua merum.
Stillabunt iuga nectareos accliuâ liquores,
Et colles fructu fertilis omnis erit.
Namq; meæ soluam crepitantia vincula plebis,
Duraq; perpeßam nunc meliora manent.
Coctilibus cingent desertas mœnibus vrbes,
Iuraq; non alio præcipiente dabunt.
Molles plantabunt in apricis collibus vuas,
Et de plantatis musta merumq; bibent.
Fœcundosq; colent croceis cum floribus hortos,
Vnde sibi fructus mitia poma ferent.
Hæredes ipsos faciam propriamq; dicabo
Terram, quam posthac nempe daturus ero.

F I N I S.

F ij IONAS

IONAS PROPHETA

ELEGIACO CARMINE RED-

ditus per Ioannem Fuxium

Velciriensem.

C in

REVE

REVERENDO IN CHRISTO PATRI

& domino, D. Ioanni Schrotte, Hagneu-
terij diuæ Deiparæ virginis in Griels,
Præposito digniss: Ioan: Fuxius
Velcirienſis felicitatē optat.

IAMDVDVM VEREOR PRAESVL VENE-
randissime, me apud tuam Reuerentiā non solum inhuma-
nitatis, verumetiam insignitæ cuiusdam ingratitude accu-
sari: qui hactenus nulla saltem animi significatione, nec literarum
officio munus illud tuum, multis modis mihi gratissimum, agno-
uerim. Veruntamen te non latet, quod morborum centuriæ me
irretitum tenuerint, cum quibus mihi plusq; periculosa, non sine
mortis metu, colluctandum erat, donec paululum me rursus colo-
legerim. At ita, ut nondum meo ingenio, nec tuo basilico muneri
satisfacere valeam: vix sufficio nudis duntaxat verbis grati animi
specimē exprimere, nedum vlllo pacto referre, vel fieri quicquā
tibi à me possit, quod æque gratum atq; acceptum foret. Scripsi
paulo ante ad te Iohalem & Ionam prophetas, qui, vtinam tibi tan-
tum arriderent, quantis mihi constiterunt sudoribus. Non ob id,
Charitas testor, ut quicq; abs te acciperē, aut inauratus tua munis-
ficentia redderem: cum plurima beneficia, humanitatis plena, dudū
antea expertus sim, atq; adeo, ut me arctioribus vinculis tibi astrin-
gere non possis. Quin potius ut meas nugas tuo iudicio exactissi-
mo probatas, aut secus viderē: quo nomine, de nobis suffragium,
à tanto viro profectū, longè gratius fuit, ingenuè fateor, pluribusq;
parasangis argenteo illi puteo, quo me locupletasti, prætulī. Ego
mihi pulchrē diues, ipso etiam Cræso Midaq; beatior visus sum,
qui tantillus tantum amicum possiderem, integritate spectatum,
eruditione celebrem, dignitate præcellentem. Quid enim in te nō
mirabile: quid nō conspicuum: quid nō omni laude dignissimum:
ut liquidò de te affirmare ausing, quod Basilus de Macario dixit:
ἐκκλησιῶν κοσµός, ἐν ᾧ ἡ ἐδραία τῆς ἀληθείας, σερέωµα τῆς εἰς χριστὸν πί-
σεως, δικαιοῖς ἀσφάλεια, δύσµαχότατος τοῖς ὑπεναντίοις, φύλαξ πατρώων δεό-
µων, νεότεροποιός ἁχθός, ὃν σεαυτὸς δὴκνύς, ὁ παλαιὸς τῆς ἐκκλησίας χῆµα &c.

Id est ornamentum Ecclesiarum, columna & fundamentum veritatis, solidum firmamentum fidei in Christum, amicis tutela, aduersarijs inuictus, legum & institutorum priorum custos, innouationis hostis, in teipso ostendens veterem Ecclesie formam. Sed ut es animo magnifice liberali, eximio quodam lucro rem fortunaeque tuas auctas arbitraris, quoties tenuis fortunae hominibus, qualis ego sum, munusculi quidpiam ingeris: & regalius esse putas, quem admodum de Ptolomæo Lagi filio autores scribunt, ditare quàm dicescere, hos potissimum, quos studijs suis vtilitati Christianae Reip. profuturos intelligis. Quapropter ut neuum illum ingratitude, quem mihi ex diutino silentio contraxi, aliquò pacto abstergerem, & suspicionem, si quam foueas, a me eximerem. Ionam Prophetam carmine Elegiaco, à me ut opinor illustratum, adiectis aliquot Hymnis, quos obiter, interdum etiam stans pede in uno, pueris meis recitavi; tibi interea, quandoquidē te dignū iam nihil aliud occurrebat, dedicare visum est, ut animi mei tui ardentissimi simulachrum tantum haberes, Declaraturus aliquando vberius, superis valetudinem suppeditantibus prosperiorem. Statuissem enim hanc operam in omnes reliquos duodecim Prophetas, quos Minores vocant, collocare, quam primum tantum concederetur otij, quod Apollinaris Laodiceus Syriae Episcopus ante annos mille, plus minus, foeliciter expedisse fertur: cuius tamen ne carmen quidem extare opinor, nisi me quorundam Rasorum hominum indomita licentia quiduis suis foetoribus conspurcandi deterreret. Nihil quidem dubito, & alios futuros esse, qui hosce primos conatus meos minus benigno iudicio suscipient (si modo alijs legendi isthac copiam feceris) iniquum putantes oracula tam sancta & Hieroglyphica mysteria nudis versiculis constringi. Et hi potissimum, qui bonarum literarum vsum in re sacra omnino excludunt: quorum palata dum iam barbariei cœno obscuruere, ut dulcorē ab acido discernere penitus nequeant. Nonnulli me gloriolę cuiusdā choragium aucupari velle suspicabuntur, sed rem viriculis meis imparem, non satis prudenter suscepisse. Quare ingenti explosione & sibilo me, una cum suppellectile mea curta, quę mihi probè nota est, rursus intra priores parietes compulsum includent. Cum tamen nunquā adeo stupidus fuerim, qui tali animo quicquid conatus fuisset, facile etiam

etiam me sententia illa Vlyssis ad Amphynomum dehortaretur,
 ἀλλ' ὅγε σιγῇ δῶξα δέωυ ἔχοι ὅτ' αὖ δίδοιεν. Verum quisquis eiusmodi
 Agathomastigas, hac nostra tempestate, effrenemq; impetendi bo-
 nas literas audaciam effugere conat, eadem opera mundum exire
 potest: tanta est linguarum pessimarum virulentia, tamq; inuere-
 cunda procacitas, mille strophis, ad aliorum labores proscindens
 dum instructa: idq; non raro propriæ inscitiae telo fieri videmus.
 Huic malo longè perniciosissimo vnicum hoc remedium mederi
 posse arbitror, si singuli se Christianos agnoscerent, quemadmodū
 sese esse profitentur, & penitius introspicerent, quò pacto Dei pa-
 tris voluntatis cognitio sit nobis consequenda, præfigerēt omni-
 bus disciplinis solum sacrarum literarum studium in primis scopū,
 quo omnes rerum effectus necessariò dirigi deberent. Hortaturi
 nimirū essent, ut decet quidem, etiā balbutientes, nomen Christi
 honestis & pijs materijs excogitatis illustrare, ut videlicet eiusmodi
 officio sese delectari, talibusq; argumentis testarentur, q̄ procul
 Christiani ab Ethnicorum errore & opinionibus abessent. Mitta-
 mus vero istos peruicaces Momos ad a syla sua duo saxa Attica,
 impudentiam videlicet & calumniā ibi libidini suæ satisfaciant, &
 exerceant se ad rauim vsq;. Tu modo, doctissime Præsul, hoc quid
 quid est leuis munusculi, æquo animo accipe, & rectis studijs faue-
 re, ut facis, perge. Sic namq; futurum, ausim polliceri, ut mitra tua
 bicornis annuli sacрати, pedum Venerabile, te quamuis celebrem,
 reddiderint longè celebriorem. Ad ea iuuanda Christus Optimus
 Maximus te quā diutissime superstiten esse velit. Vale. decimo
 quarto Calend. Octob, Anno post Christum natum 1553.

V. C.

Deditus

Ioannes Fuxius, Boltzanæ
 Scholæ, quam Poeticam
 vocant, præfectus.

IONAS

IONAS PROPHETA ELEGIACO

Carmine redditus per Ioannem
Fuxium Velciriensem.

ARGUMENTVM primi Capituli.

Ad magna Nini mœnia mittitur
Ionas, Dei sed iussa fugit tamen,
De puppe præceps voluitur, mox
Excipit Hunc animal marinum.

Ccidit, ut Dominus mandaret talia Ionæ
Amithai genitor, cui recutitus erat.
Surge, & abi Nineues ad mœnia diuitis alta,
Mandatiq; refer sancta statuta mei.

Ascendere quidem vesanæ turpia gentis
Crimina, facta sequi dum meliora negant.
Et mea sacrilegis horrescunt lumina factis,
Amplius ut nullo pectore ferre queam.
At Domini faciem fugiens tremefactus Ionas,
Ad rapidi properat lata fluentia freti.
Tristis vbi quondam monstris obiecta marinis,
Andromade Persæ libera facta manu.
Nactus ibi mox fortè ratem precioq; redempto,
Tharsenses celeri remige sulcat aquas.
Euitare Dei præsentia numina sperans,
Cui sedem Cœlum terræq; fulcra dedit.
Non spes vlla fugæ, Dominus Pontiq; Poli
Nymbisonis æquor concitat omne Nothis.
Protinus exurgunt fluctus, rabidæq; procellæ.
Ac imis reboat sedibus vnda sali.

G Mobilis

Mobilis in summo nunc pendet flumine puppis,
Nunc rursus fissa gurgite fertur aqua,
Casus erat classem dissolui turbine tanto,
Pondere vel mergi præcipitante mari.
Excutiunt merces præciosæq; munera Nautæ,
Ista quærentes parte salutis opem.
Occupat incertos mens anxia, nec bene possunt
In tutum retrò vertere vela locum.
Hic pariter duplices tendunt ad sydera palmas,
Inuocat & supplex numina quisq; sua.
Solutus at ignarus somnum carpebat Ionas,
Quà dubiam retinet fulua saburra ratem.
Hac classis rector compellat voce sopitum,
Sertis ad hæc solus murmura tanta maris:
Surge, Dei q; tui votis pia numina posce,
Forte memor nostri, ne pereamus, erit.
Hæc ubi fatus erat Pontus dum sæuit & aura,
Nec tempestatis spes melioris adest.
Faticinas pauidi decernunt mittere sortes,
Quo signum nautis certius esse nequit.
Quæ tanti sit causa mali, subitæq; procellæ,
Aut cuius læsum crimine numen erat.
Mox signum, vertente Deo, non omine falso,
Indicat, & vatem fors probat esse reum.
Cui nautæ luimus cur tanta pericula? cur nos
Vindicat erroris noxia pœna tui?
Dic quò tendis iter? quibus aut venis hospes ab oris?
Quod genus? aut cuius te regionis ais?
Illicet ora mouens trepidantia diuus Ionas,
Et nautis yltrà talia verba facit.

Sum genere Hæbræus, Dominum venerorq; coloq;
Arida qui terræ fecit & alta Poli.
Imperium cuius nec iussa sacrata sequutus,
Vltrices in me concitat æquor aquas.
Hinc etiam vos immeritos mea crimina tangunt,
Vestraq; colluctans carbasâ ventus agit.
Vobiscum quia naue vehor, meditorq; latere,
Cui simul Oceani vasta baratra patent.
At si vos vultis naues & cætera salua,
Mergantur mecum, ne quoq; fortè mari.
Proijcite in rapidas subito me Tethios vndas,
Quas merui pœnas ut citò morte feram.
Tunc & continuo subsident æquoris æstus,
Prorâq; tranquillas tuta secabit aquas.
Dixerat: at Nautis gelidus formidine sanguis
Confluit, atq; timor frigida membra quatit.
Obstupuere virum fluuijs immergere Ponti.
Namq; videbatur numen inesse seni.
Quapropter terram contingere classe petebant,
Restitit ast reflui sæua procella maris.
Ter conabantur tumidos proscindere fluctus,
Ter retrò spumans verberat vnda ratem.
Clamabant igitur dum nil sperare licebat,
Sic compellantes supplice voce Deum.
O pater omnipotens rerum suprema potestas,
Qui solus præsens hic & ubiq; manes.
Percipe vota tua quæ nunc tibi fundimus aure,
Et ne displiceat nostra querela tibi.
Adsis propitius ne nos absorbeat æquor,
Neu cadat in nostrum noxa aliena caput.

Si violare tui dextras in corpore Vatis
Præcipis, interitus seruet ut omne suus.
Immunes sceleris tu nos tamen esse iubeto,
Nam nutu fiat fit quod id omne tuo.
His dictis, Ionam rapiunt, puppiq; propinquant,
In medium, nautæ, præcipitantq; salum.
Mox aperit Cœlum sol aureus æquora mulcens,
Desiit & subito pristinus ille furor.
Non secus acauidus, quem torquet inedia longa,
Errans per Nemees auia densa, leo.
Obuia sternit atrox, fremit ore, furitq; tremendus,
Personet ut purum clangor adusq; Polum.
Præda grauis fauces repleuit donec hiantes,
Sanguine cumq; madent ora cruenta nigro.
Tum demum repetit syluas notasq; latebras,
Sedaturq; suus qui fuit ante furor.
Sic etiam murmur cœpit requiescere Ponti,
Postquam factus erat præda petita senex.
Attamen inde viros maior circumdedit horror,
Insolitâq; Deum relligione timent.
Libantes Domino cœlorum pingua summo,
Et pia seruato remige vota vouent.

ARGVMENTVM
secundî Capitîs.

Piscis latebat ventre, Deum pia
Vates, supernum, concelebrat prece.
Et Cetus absorptum deinceps
Expuerat superas in auras,

Præcipiente

PRæcipiente Deo glaucis emerſit ab vndis
Cetus; qui vaſto deuoret ore ſenem.
Incolumis cuius triduo permansiſt in aluo,
(Quem perdunt homines, bellua ſeruat atrox)
E medio Ceti demerſus viſcere Ionas,
Ad Dominum precibus talibus uſus erat.
Cum miſer ærumnis affligeret omne pauſcens,
Clamantem non me reſpuiſ ore Deus,
Inferni de ventre mea te voce rogauī,
Nec timidas ſurda reiſcis aure preces,
Me procul in Pelagi merſiſti mobilis alueo,
Cuius me circum vaſta procella dedit.
Abruptos ſuprà ſenſi concurrere fluctus.
Vndarum præceps ut catacacta ſolet.
Propterea ſubiit mala diffidentia mentem
Abiectum, facie rebar ut eſſe tua.
Nec ſpes vlla tuum porro mihi cernere templum,
Quod tua non fueram iuſſa ſequutus, erat.
Nam me claudebat vagus vndiq; & vndiq; gurgēs,
Tam grauis vt vitam venerat uſq; meam.
Tristiſ et immerſum miſerumq; premebat Abyſſus,
Vda meum ſuprà conſtitit alga caput.
Deſcendi, qua parte locant fundamina montes,
Occluſus terræ vectibus æger eram.
Nunc ſed ab interitu mea reddita libera vita eſt,
Quam tua præſenti dextra leuauit ope.
Me vires animæ cum deſtituere labantiſ,
Mox memor affabar ſupplici voce Deum.
Auerſus non eſ, non fruſtra mente precabar,
Peruenere preces ad tua templa meæ.

Sed spem qui frustra in mendacia vana reponunt,
Ipsis iam Domini gratia spreta manet.
Ast ego sacrificabo tibi præconia laudis,
Votaq; pro meritis & pietate feram.
Quod me seruaris cum fata suprema timerem,
Et miseratus eras, quando premendus eram.
Posthæc diuino stimulus numine piscis
Voluitur ad rapidi littora curua sali,
Et latè sacrum diductis faucibus amplo
Incolumem terris expuit ore virum.

ARGUMENTVM
tertij Capitis.

Vates in urbem progreditur, docens,
Punire, fato quo, Deus hanc velit,
Panis Deum palmis precantur,
Et pia vota precesq; fundunt,

ACeadem cœlo rursus vox personat alto,
Ad Ionam domini verba priora ferens.
Surge, & abi Nineues munitam turribus urbem,
Et dic sermonem quem loquor ipse tibi.
Imperium Domini confestim diacq; iussa
Prosequitur Vates, & loca nota petit.
At Niniue vrbs ingens tollens ad sydera molem,
Diues opum summo curaq; facta Deo.
Mcenia spargebant, tribus ut vix illa diebus
Ambiguo poterat quis superare gradu:
Hanc pius ingreditur Vates, iustumq; diei
Dum passu celeri perficiebat iter.

Tertia quæ pars vrbis erat clamare docendo
Cœpit, & in tales soluitur ille minas.
Ponite corde scelus, pura resipiscite mente,
Offendunt oculos crimina vestra Dei;
Inde dies bis adhuc vicieni scilicet absunt,
Ista quibus Nineues mœnia lata ruent.
His super attoniti Niniuitæ: verba prophetæ
Suscipiunt vltro, fataq; dira cauent.
Post indicta statim ieiunia cruda diebus,
Et fusas Domino nocte dieq; preces.
Omnes contegerant immundis corpora faccis,
Tam pueri quàm quos ægra senectâ premit,
Hic simul ut Regis sermo peruenit ad aures,
Quem penes imperium plebis & vrbis erat.
Illicò defilijt solio stupefactus eburno,
Abijciens solitum corporis omne decus.
Deformiq; rudis sacci vestitur amictu,
Et cineri mœrens insidet ille soli.
Exin & edicto proprio procerumq; suorum
Præcepit populo talia iussa suo.
Ne quis homo gustet fœcundę fercula mensæ,
Irato Dominus numine donec erit.
His nulli veniant in pascua læta diebus,
Vt, saturi, referant, vbera plena, greges.
Nullæ quadrupedes attingant graminis herbam,
Nec libent auidi flumina pura boues.
Sed saccos homines pariter iumenta q; turpes
Vestitus circum liuida terga ferant.
Et Dominum trepidi lachrimosa voce precentur,
Donec vitali spiritus ore subest.

Agnoscat

Agnoscat quiuis patratæ crimina culpæ,
Declinetq; malæ facta priora viæ.
Quis nouit Dominus cæpto si fortè recedet
Proposito, placidus semper ut esse solet.
Desistetq; furor quo perdere cuncta parabat,
Nec nos tam subita clade perire sinet.
Ipsum Dominus postquam pia facta probarat,
Et prauas vidit deseruisse vias:
Vt pius & plenus Deus est bonitate, nec vnquam
Pro nostris reddittam mala digna malis.
Pœnituit; miseræ, statuit quam perdere, plebi,
Rursus consuetam fert miseratus opem.

ARGVMENTVM
quartî Capitis.

Clemens Prophetæ, displicuit, manus,
Summî parentis, dum metuit suæ
Famæ, per album sed racemum,
Quam malè iusta sit ira monstrat.

Pectus ob id lonæ mœroris fluctuat æstu,
Et præceps animum perculit ira suum:
Dum diuersa videt quæ non ventura putabat,
Exprobrat Domino talia facta precans.
Hoc est quod mea mens prælagit ante futurum,
Donec adhuc patrij me tenuere lares:
Propterea quod terga fugæ furtiua reliqui,
Euentus quærens spe melioris opem.
Te siquidem scio clementem bonitate piûmq;
Et tua quod cunctis gratia aperta manet.

Vindicta

Vindicta lentus promptus miseresce, tandem
Concepti iuuat & poenituisse mali.
Hanc igitur Deus hanc animam de corpore transfer,
Nam mors est vita dulcior ipsa mihi.
At Dominus, sacri, maleprodit dicta reprendit,
Ira quod iniusta sit ratione, viri.
Egressus vero Ionas de mœnibus vr̃bis,
Sedit & in tenera corpore stratus humo.
Vrbem quam contra sol aureus exit ab ṽndis,
Mœnia quaq; nouo lumine prima rubent.
Isthic congesto construxit cespite scenam
Frondeb; vmbroso quæ fuit apta thoro.
Vrbis ut interitum supremaq; fata videret,
Et quo sit clades tanta futura modo.
Interea Domini formosa cucurbita iussu
Creuit, & in patulas soluitur illa comas.
Illius ut vatis tegeret caput vmbra, calori
Oppositum, nihili quod prohibente, fuit.
Implacidasq; suo leniret pectore curas,
Quæ crescens vati gaudia magna tulit.
Mane erat & putri prorepat noxia vermis
E terra, Domino sic statuente Deo.
Illius immundo percussa cucurbita morsu
Aruit, & folijs despoliata perit.
Vrens Eoo iactatur ventus ab orbe,
Et penetrat rapidus languida membra calor:
His super ex animis iustam consurgit in iram,
Ac optat vitæ fata suprema suæ.
Iratum Dominus verbis compellat amicis,
Et quod iusta minus talibus ira docet.

Abs re conquereris, quia nata cucurbita, venti
Exardescenti flamine deperijt.
Quæ non è terra proprio producta labore est,
Sic nec in alta tua luxuriavit ope.
Vna nocte statim surgens conuoluerat vmbra,
Vna nocte etiam flaccida facta fuit.
Cur me non tangat Níneues misératio, trísti
Perdere ut ipsius mœnia clade negem?
In qua sunt hominum tot milia, tantæq; turba,
Nomine quam certo vix numerare queas.
Qui sua non norunt delicta nec impia facta:
Nec quæ sit recti regula quid uè secus.
Totq; armenta bouum, vitulorum copia tanta,
Quotidie mandræ quæ loca nota petunt.

FINIS.

AD NOBILES IUVENES BERNI hardum & Marquardum à Rueft.

TEstes ut accepto gratam pro munere mentem.
In vos & vestri tot benefacta patris.
Carmen in auspiciū venientis id offero vobis
Anni, bis genitus quem dedit esse puer.
Si quæ forent maiora mihi, maiora dedissem,
Musurgis nequeunt, sed magis apta dari.

HYMNORVM

HYMNORVM DECAS PRIMA.
IN NATALICIIS IESV
Christi Hymnus.

Am festis animos imbue gaudijs,
Et pulsa digitis grex sacer organa,
Accedit quoniam nostra redemptio,
Cœlesti veniens sinu.

Afflati supero numine quam patres
Dixerunt fieri mirifico modo:

De casta puerum virgine nascier,
Idem qui sit homo & Deus.

Quem cœli nequeunt claudere limina,
Sese virgineis, ille, recessibus,

Infert, & fragiles corporis, innocens,
Vltro membra subinduit.

Infinitus erat temporis ordine,
Nec sensus potuit qui penetralibus

Comprenderi: spatio se nimium breui,
Dulcis pulsio, contrahit.

Nam summi, fuerat conditus ad, Dei,
Mortalis, propriam, primus, imaginem:

Vt præsens in eo cognitio foret,
Et lux notitiæ Dei.

Delectatus ibi ritè quiesceret,
Ipsiuscq; ageret pectore Sabbatum,

Et verè coleret posteritas Deum,
Puris mentibus ac fide.

Hæc lapsum per Adæ perdita dignitas,
Qui iam perpetuam promeruit necem,

H ij

Nec

Nec reddi poterat par precium deo
Placandi scelus impium.
Quapropter soboles ætherei patris,
Cui curæ fuerat tanta calamitas,
Iræ quicquid erat, propitius, Dei,
In se transtulit, horridæ.
Immensus quoniam non tulit hoc amor,
Humanum penitus concidat ut genus,
Peccatum superat, gratia sed sua,
Factus propitiatio.
Descendit patrio, cœlitus, è sinu,
Occluditq; nouem se, sacra, mensibus,
In, castæ Mariæ, viscera, quem casa
Iam natum lacera excipit.
Non hæc purpureis culta tapetibus,
Crœsi, pulchra, quibus, regia, promicat:
Nec cunis fuerant suppositæ leues
Plumæ Regibus vt solent.
Sed præsepe thorum præbuit horridum;
Puluini, rigidum stramen, erat loco,
Propulsant Asinus Bosq; vaporibus,
Brumæ frigora, narium,
Cuius cuncta vigent nutibus, & suo
Seruantur placido numine, quod sinus
Terræ, siue freti fundus, & ambitus
Puri continet ætheris.
Is lactis modico nunc alitur cibo,
Sugens virginei pectoris vbera,
O nos immeriti vix aloë quidem
Digni, felleq; rancido.

Vix

Vix digni tribulis nos sumus asperis,
Hamatoq; rubo, sentibus, & feris,
Hirto, pro teneris, tergo, fascijs,

Inuolui geniti Histricis.

Hæc sed nostra salus, ut decuit, venit,
Et, non æqua, ferens, pondera viribus
Nostris, quo lueret crimina sæculi,

Tristis morte crucis graui.

O immensa nimis, miraq; charitas,
Quæ te, sancte puer, liminibus Poli,
Propter nostra, tulit, crimina, sordidi

Vt formam indueres luti.

Hæc circum pariter vos dedit angelos,
Qui missi supero vertice nunciij,
Cantastis numeris gaudia dulcibus

Pacis, lætaq; nuncia.

Gratantes homini plausibus, & nouo
Concentu, quod erat tradita gratia,
Quos primum trepidi per virides agros
Pastores gregis obstupent.

Et vestro, moniti, præsidio, Magi,
Fœlici veniunt sydere præuio,
Thus myrrham genito, mystica munera,
Ac aurum, puero, ferunt.

Hunc, ergo meritò concelebrat, diem,
Vobiscum solitis, plebs, pia, ferijs,
Quo primum, tenues, hausit in hoc solo,
Auras, factus homo Deus.

Qui nobis placidus, mitis & obsequens
Venit, terrificus sed tremor inferis,

H in . Hic

Hic nobis aditus sedis Olympicæ,
Ipsis excidium tulit.
Et tu sancta parens virgoq; nobilis
Salve, clausa manens facta Dei via,
Quæ, tantum, tenero foueris, hospitem,
Gestans, ventre, puerpera.
Salve salve iterum virgula Regia,
Quæ florem tuleris, cuius odoribus,
Omnis supprimitur Tartareus vapor,
Ne terrere queat pios.
Ex te vera salus vitæq; prodijt,
Expectata diu quæ patribus fuit,
Cui virtus & honor cum patre sit decus,
Cum sancto quoq; spiritu.

NATVS ANTE SÆCVLA.

MVndi prius quàm limites
Cœlicq; quàm sunt cardines
Iacti: fuit natus Deus.

Quem nunc renatum credimus.

Verbum superni numinis
Apud Deum semper fuit,
Per quod creauit machinam
Terræ marisq; & syderum.

Per quem dies & sæcula,
Menses & horæ, pristinos,
Petunt, relinquunt, terminos,
Reciprocantq; identidem.

Quem spiritus cœlestium,
Quem Phœbus & Phœbæ colunt,

Quem

Quem terra, Pontus, & leues
Ignes, & aër prædicant.
Quem sedulis, mentes vagæ,
Concentibus, Psalterijs,
Et cimbalum clangoribus,
Laudant, canunt, & efferunt.
Hic ille natalis dies,
Quo conditor rerum Deus
Immune corpus, criminis,
Originalis, induit.
Cedente natura, Deus
Ex ventre prodit virginis,
Infons ut impias Adæ
Euæq; noxas tergeret.
Præsens id indicat dies,
Quæ lucis auget tramitem,
Solem reportans circulo
Ab Arctico Titannium.
Sol verus ille, luminis
Sui, iubare fulgido,
Ortus relinquens lucidos,
Mundi fugat caligines.
Nec luce nox hæc syderis
Noui vacat, qua pristinas
Excelluit noctes, Magos
Perterruit miraculum.
Nec defuit, pastoribus,
Lumen coruscum, territis,
Circumdedit quos claritas
Cœlestis aulæ militum.

O virginum

O virginum purissima,
Quas terra vel tenet Polus
Per quam redit cultoribus
Christum, meræ fons gratiæ.

O æde tanto principi
Laudes ouandis plausibus,
Lætare; nam ex te prodijt,
Mundi salus, spes, gloria.

En seruientes Cœlites,
Curam gerentes sedulam,
Et concinentes gloriam,
Iacentis ad præsepia.

Iesu patris nate vnice,
Ab axe qui dignatus es,
Ex Abrahæ lumbis, tuum
Venire, seruandum genus.

Audi, precamur anxio
Qui te rogant, de pectore,
Sedis tuæ quos limina
Ad celsa ducis compares.

Monstra perenni tramitem
Salutis, exultant vbi
Mentes piorum, iubila
Trino canentes numini.

Amen.

DE CIRCVMCISIONE DOMINI, ET
Energia sanctissimi nominis Iesu
Christi Hymnus.

ADsit exultans pia turba, Christus
Cuius, in mundum patrijs ab vlmis
Gratia,

Gratia, venit, resonante plectro
Carmina pangat.

Alma, Phœbæo, modo lux, ab ortu,
Fulget, Octavi rediens diei,
Qua secabantur, pueri, pudoris
Membra, sacрати.

Ille qui solus fuit omnis expers
Criminis, nunquàm sceleris repertus
Noxius, vulnus subit, esset ac si
Debitor ipse.

Nos ut à legis maledictione
Liberos, coram, faceret, parente,
Quam sumus noxam meriti, benignus
Transtulit in se.

Hoc dic primum cruor ille sanctus
Funditur, nostræ precium salutis,
Quo nihil totus potuisset Orbis
Poscere maius.

Iste, vagitu lachrimisq; fusis,
Rex nouus, nostræ maculas ruinæ
Abluit, nobis suus emeretur
Gaudia fletus.

Inditur nato puero, quod ante
Gabriel, cœli, radiante, missus,
Axe, prædixit, trepidæ parenti,
Nomen Iesus.

Quod satis nulla celebrare laude
Possumus, salui quoniam per illud
Reddimur cuncti, veniamq; nostri
Criminis adfert.

Nomen hoc nobis pariter misellis
Quos premit pondus sceleris vetusti
Et pavor noxæ trepidæq; curæ
Portus & aura est.

Ducit ad summi genitoris arces,
Quæ prius clausæ steterant, per illud
Iam patent nomen, capiunt pariq;
Lege fideles.

Reddit & cunctis placitum parentem,
Nullius sic ut renuat precatus,
Propter hoc, quisquis sua vota fundit
Quod petit, aufert.

Non enim summus pater ille Cœli,
Quàm per hoc ipsum cupit inuocari,
Nam potest solum dare sempiterni
Gaudia regni.

Nomen hoc terræ balis est Poliç,
Cuncta sustentans, vegetansq; cuncta,
Irrigat fœtis, steriles, vbiq;
Imbribus, agros.

Nutrit implumes, liquidi, sub axe
Ætheris, pullos, hominisq; vitæ
Prospicit, panem tribuens roganti
Quotidieq;.

Quoslibet morbi fugat hoc dolores,
Luxat obstrictæ fera vincla linguæ,
Pristinos rursus reparatq; captis
Lumine visus.

Erigit claudos, animamq; reddit
Mortuis, ægri, calidas repellit
Corporis,

Corporis, febres, simul arefactos
Eleuat artus.
Nomen hoc, atrox, rabidum Draconum
Mitigat, virus, biberetur et si
Fortè letalis, tamen is nequibit,
Potus, obesse.
Dæmonis vires fugat execrandas,
Vt suæ nobis nocuisse fraudes
Nil queant, solū hoc timet et pauescit
Ritè vocato.
O penu diues, saturæq; cornu,
Copiæ, lætum, fluit vnde rerum
Omnium plenus, velut ex aquoso,
Alueus, amne.
Cuius ad laudem sinuantur omnes
Poplites, hîc & superis in astris,
Sit decus, sit laus, honor atq; virtus
Semper in æuum.

PVRIFICATIONIS DIVÆ

Deiparæ virginis Mariæ
Hymnus.

Splendens ab ortu nascere lucifer,
Festam recenti lampade præuius
Illumina lucem, requirunt
Gaudia tanta nouum decorem.
Qua more prisco primigenus puer,
Vt dicta Mosis legiferi iubent,
Post sex parentis septimanas,
Ante Deum Deus est locatus.

Lex illa natos semine masculo
Respexit immundosq; reatibus
Tantum, sed hic est absq; labe
Virgine de genitrice natus.

Legi volebat subdere se tamen,
Natumq; vera seminis Abrahæ
De stirpe, Messiam probare,
Redderet ut populum beatum.

Par turturum pro pignore paruuli
Offertur aris, munera pauperum,
Qui possidet terram Polumq;
Pauperis officium subiuit.

Sumens in vlnas hunc puerum senex,
Sacro repletus numine, feruidus
Amplectitur, talesq; nati
Soluitur in benedictiones.

In pace nunc, O summe parens, tuum
Dimitte seruum, membrâq; corporis
Caduca defessi resolue,
Ante mihi velut es locutus.

Nam nostra Christum lumina iam tuum
Vidère, nostro fatus & in sinu,
Per quem salutem contulisti
Gentibus, ex bonitate, cunctis.

Agnosco lumen scilicet hoc tuum,
Gentes quod omnes irradiat, suo
Splendore, profligans tenebras,
Quodq; tuo decus est popello.

Per quod faterite placuit Deum,
Seruare rursus velle superstitem,
Ecclesiæ

Ecclesiæ formam futuræ,
Iungere posteriora primis,
O qualis Annæ lætitia & senis,
Quantusq; plausus, cernere contigit
Ipsam, quibus, mundi salutem;
Inq; fide dubitasse nunquàm.
Lætetur ergo nos oleæ Dei
Nunc esse plantæ fertilis insitos,
Factos cohæredesq; Christi,
Participes necis & triumphi.
Lux namq; nobis omnibus hæc adest,
Illuminat quæ pectora gentium,
Per quam Dei quæ sit voluntas
Cernere non aliam licebit.
Salve renascens inclyte Pussio
Lumē, Redemptor, Semita, spes, salus,
Mortale venisti genus qui
Perpetua nece liberandum.
Sit laus parenti maxima maximo,
Qui luce tanta luminis inscios
Dignatus illustrare, sanctæ
Iungereq; immeritos cohorti.

HYMNVS IN RESVRECTIONE.

Lætum canamus Christicolæ Melos
Rerum satori, fæsta dies adest,
Qua pascha nobis immolatus
Est Domini soboles polorum,
Hæc illa lux est, qua Stygias Deus
Fauces, ut Alcides, sine bellicis

I iij Armis,

Armis, pharetratas, Auerni,
Per medias, adiſt cohortes.
Manesq; mortis de laqueis pios
Ad vera vitæ gaudia pertulit,
Et de domo Ditis triumphans
Ad superas reuocauit arces.
Purgemus ergo farris adorei
Fermenta: panis ſimus ut azymus,
Peruerſitates amputantes,
Quæ reprimunt animæ vigorem.
Sic namq; Chriſtum lucē videbimus
Clara micantem, perdomita nece,
Gaudete: dicentemq; Victor
En ego ſum Stygis, audiemus.
Latet omnis Cœlituum chorus,
Exultet orbis carminibus nouis,
Natura quæuis ferietur,
Chriſtus enim moriens reuixit.
Potum bibamus nunc age nobilem,
Non ex heremi pumice concauo,
Sed fontis incorruptionis
Qui fluit ex Domini ſepulchro.
Nunc cuncta paſſim lumine ſplendido
Repleta gaudent æther & ambitus
Totius orbis, quicquid intra
Mundus habet, vel Olympus extra.
Hæri ſepultus Chriſte tibi fui,
Sed conreſurgo ſic hodie ſimul,
Vna crucem tecumq; paſſus,
Sic etiam pariter triumpho.

Nunc

Nunc gestientes veridicus senex
Voces ouantis perfonet angeli
Mundo salus hac luce venit,
Christus enim superauit orcum.
Tu sponte pro me sacrificatus es,
Tu pascha purgans, anniculus velut
Agnus, sacris oblatus aris,
Rursus ades moriture nunquam.
Arcum ante quondam vaticus senex
Saltauit, vmbrae quæ specimen fuit,
Nunc verus est vmbra culorum
Terminus, hinc iubilemus omnes.
Pro foeminarum chrismate, maximo
Hymnos feramus dulcisonos Deo,
Solemque cernamus salutis
Quo, redit exoriente, vita.
Terræ subisti viscera turpidæ,
Et comminutis vectibus inferum,
Mortis, ligatos liberaasti,
Ex validis, rapidæ, catenis.
De ventre Ceti prodijt ut pius
Jonas cauo; sic de tumulo, nihil
Signis notatis, suscitatus,
Elysi que fores reclusisti.
O festa toto percelebranda nox
Æuo, nitenti candidior die,
Tecum vehens tantum bonorum,
Qualia nulla videbat ætas.
Vitæ tulisti primitias nouæ,
Commisissa postquam sunt veteris mali
Discussa:

Discussa; nunc nos nulla terrent
Tartara, nec fera tela mortis,
Et tu diei splendor amabilis
Qua Christe lætam discipulis tuis
Victoriam denuntiasti,
Agnitus & fueras magister,
Agnouit Heros vulnera Didymus,
Tangens reductū morte deum suum,
Notas capit reddiq; voces,
Pœnitet & dubitasse quicquā,
Agnouit ex hinc omniparens suum
Natura patrem, terra feracius
Fructus agris producit almīs
Semine deposito colonis.
Phœbi refulgent clarius aurei,
Procul remoto, lumina, circulo
Ibat prius postquā: suo cum
Nunc rediere parente cuncta.
Iam congelati soluitur æquoris
Hyems, nec vllum nauibus impedit
Frigus vadum, ludit per altum,
Squamigerum genus omne, pontum.
Opascha sacrum Christe p̃ssime,
Rerum potestas, o sapientia,
Verbumq; patris sempiterni,
Spes hominum, decus ac asylum.
Victoriæ nos participes tuæ
Fac, cum redemptis ut liceat, tuos,
Laudare post vitam hanc, triumphos,
In solio genitoris, Amen.

HYMNVS

HYMNVS IN FERIIS

Pentecostes.

SVrgit Eoo radiens ab orbe
Phœbus, immensum, rutilante mundum
Noctis, obscurum, tenebris, nouaq;
Lampade lustrat.

Lux adest, summi bonitas parentis,
Qua paracletum, radiante, sanctum,
Axe demisit, vegetaret ille ut
Corda suorum.

Et ferat pacem, miseris, quietam,
Orphanis, hinc, quam, reprobo, recedens,
Orbe, promisit, pater ille sese
Esse daturum.

Hac die, postquàm populum tremendo
Duxit Ægypto, Dominus, misellum,
Tradidit legis tabulas sacratae
Culmine Sina.

Ac ut aduersus malefacta gentis
Proderet signum, meritæq; poenæ,
Quassit excelsum, reboante crebro
Fulgure, montem.

Nam pauor tantus pia corda pulsat,
Legis auditur quoties tremenda
Vox, ut, æterni, penetrent furores,
Iudicis, ossa.

Hæc erant quondam celebrata genti
Festa Iudææ, memores ut essent
Posterì, curam Dominum suæq;
Plebis habere.

K Sunt

Sunt sed à nobis celebranda plausu
Nostra maiori sacra, quos receptos
In nouum regnum fera non coercent
Vincula legis.
Nec metus, mentes, maledictionis
Terret æternæ, pauidas, nec ira
Patris auditur, nec hiantis vllus
Fulminis horror.
Cuncta sunt Christi simul expiata
Morte, peccati rabies & ira,
Ipsius tuti meritis in omne
Viuimus æuum.
Ista testatur veniens olympto
Spiritus sanctus Genito coæuus
Et Patri verus Deus est idemq;
Numen in ipso.
Missus in mundum bonitate Christi
Hoc die, cuius memores, sacratís,
Sancta, laudamus, precibus, piocq;
Munera, plausu.
Ergo deiectis paraclete nobis
Adueni, subdens placidam quietem
Mentibus, veræ pietatis infer
Mitis amorem.
Fac ut accendas animis piorum
Lucis æternæ radios, fides, ne
Nostra per Christum varijs labascet
Quassa periclis.
Nostra iamdudum malè tuta puppis,
Sorde sub prima lutei parentis,

Tu

Tu vigil remis nisi liberasses,
Merfa profundo.
Fidus es, quando medijs in vndis
Nauta turgentes furiunt procellæ,
Diua securos tua ducit Arctos
Nescia mergi.
Inter, humani generis misertor,
Filiū & patrem medius fuisti,
Et tuo suāsu subiit laborum
Tot mala Christus.
Martyres diram superare mortem
In tua solum bonitate firmi,
Et voluptates, potuere, fluxi
Spernere Mundi.
Idq̃ constanti pietate mentis,
Vt nihil fortes ab amore Christi,
Non minæ, non crux, neq̃ separarit
Flamma, nec ensis.
Hunc darinobis petimus miselli
Spiritu, carnis premat ut capistrum,
Et iuuēt nostras solido benignus
Robore mentes:
Præstet hoc nobis pariter beata
Trinitas, summus pater, atq̃ natus,
Tuq̃ procedens ab vtroq̃ sancte
Spiritus, Amen.

HYMNVS DE SACRATISSIMO
Corpore & Sanguine Iesu Christi.

Mens in immensas, mea, surge laudes,
Et Deū summo genitum parente,

Axe demissum supera canoris
Laudibus effer.

Debitas claro refer ore grates,
Qui sua primum nece te redemit,
Infimas pro te stygij Draconis
Fregit abyssos.

Exin & corpus tribuit sacratum
Hoc die, sanctum simul & cruorem,
Ut, sui, signum penitus videres
Certus, amoris.

In graues mortis laqueos Adamus
Duxit æterni, male sanus Æuæ
Credulus verbis, scelus ille primus
Intulit orbi.

Nam tenax liuor veteris cylidri,
Pestis humani generis luesq̃,
Primus admissi sceleris dolose
Extitit author.

Præmium nostri meriti fuit mors,
Ira, peccatum, maledictioq̃,
Spreuimus summi pia quod miselli
Iussa parentis.

En venit larga bonitate Christus
Dotibus diues patrijs, misertus
Debilis nostræ nimis & caducæ
Conditionis.

In suos, nostram maledictionem
Suscipit flagrans humeros, salutem
Morte pro sæua rutilante nobis,
Æthere reddit.

Quem sumus quondam meriti furorem,
Placat

Placat & mitem reparat fauorem,

Et sua nobis bonitate cœli

Limina pandit.

Ne tamen quicquàm dubitare phas sit,

Addidit signum moriturus, ut qui

Aut edat corpus, bibat aut cruorem,

Non morietur.

O Dei grandis bonitas tonantis,

Tam salutarem dederat quod escam,

Qua licet mortem Satanamq; tuta

Spernere mente.

Iam nihil virus veteris Draconis,

Nec potest telum nocuisse mortis,

Nulla iam Christū superest professis

Causa timoris.

Quicquid infaustis dapibus nocendi

Attulit causæ pater ille primus,

Hanc, velut puro, cibus angelorum

Abluit, amne.

Si modo certa pietate mentis

Credimus verbo, velut ipse Christus

Instruit, nam sola fides amorq;

Sufficit ardens.

Sub noua pinguis Cereris figura,

Se cibum nobis tribuit, fruendum,

Sub mero vitæ rutilum cruorem

Præbuit Autor.

Vnus ut tollat sceleris vetusti

Crimen, & fundat placidam parenti

Hostiam summo, moriturus autem

Talia dixit.

K iij

Vos

Vos dapes chari quoties sacratas
Summitis fratres, laticemq; purum,
Funeris mœstum referetis huius
Semper honorem.

Ergo cœlestis soboles parentis,
Per cibum cuius noua membra cuncti
Reddimur, nos te pariter pudica
Mente precamur.

Da tui semper memores amoris
Simus, & fusus celebretur vsq;
Sanguis, istius lateat nec vnquam
Gloria facti.

IN FERIIS DIVI IOANNIS

Baptistæ Hymnus.

LVx adest magni celebranda vatis,
Æditus quo non superas in auras
Sanctior, Christus velut ipse sacro
Prodidit ore.

Matris hic molli saliens in aluo,
Sensit aduentum Domini, salutem
Qui feret mundo, genibusq; flexis
Pronus adorat.

Mox ab inceptis generosus annis,
Despicit mundum repetens heremi
Antra desertæ, placuit ferinam
Degere vitam.

Non eum vestes Tyrio superbæ,
Non dapes mensæ celebres iuuabant,
Nec bibit vini syceræ uè dulcem
Ille liquorem.

Sed pilis circum, rigidi cameli,

Corporis

Corporis sacros humeros, tegebat,
In cibum foedæ fuerant locustæ,
Potus aquæ fons.

Sic enim Christi decuit prophetam,
Atq; præconem reprobare mundi
Istius luxus, & inepta fluxæ
Gaudia vitæ.

Vt suo plenè Domino pararet
Semitam, verbo docuit fideli,
Illud expressit simul expiato
Pectore factis.

Ergo supremi, meritò vocatus,
Regis, est, intra grauidum parentis,
Angelus, ventrem rutiloq; viuax
Igne lucerna.

Quam sequebatur noua lux salutis,
Largitor veræ, veniens Olympo
Christus, humanæ tenebras fatiscens
Lumine mentis.

Cuius hic solus meruit sacratum
Verticem, pura madidare glauci
Amne, Iordanis, Dominiq; primus
Esse minister.

Solus & sanctum meruit videre
Spiritus, mitis specie columbæ,
Iste dilectus meus est, loquentem,
Credite natus.

Tuq; Ioannes Venerande testis
Spiritus verbi, digito notasti,
Mythicum, mundi scelus auferentem
Totius, agnum.

Sancte

Sancte Baptistes sacer & propheta,
Quem Dei propter pia iussa summi
Territat nullus gladius nec vlla
Vincula, salue.

Arguis turpes thalamos Tyranni,
Fratris vxorem violantis, ipsa
Sceptra contemnens & iniqua sæuum
Arma Latronum.

Nunc beatorum numero dicatus,
Præmio regni frueris superni,
Laureo, splendens velut angelorum
Turba, triumpho.

HYMNVS DE ANGELIS.

O Ades clara pia turba voce
Consonam profer modulando laudem
Personet vestris agitatus vsq;
Cantibus æther.

Hæc enim puris sacra lux ministris,
Quos Deus puro sapiens ab actu,
Finxit æterni pariterq; mentis
Subdidit ignem.

Vt suo iussit patrio sub inde
Hæreant vultu, vigilesq; sacra
Iussa mandantis capiant, suumq;
Numen honorent.

Summus humani generis creator,
Insequi multis animam recordans
Hostibus, postquàm luteæ grauatur
Onere molis.

Non feri cessat rabies Draconis,
Quærit insultus animæ dolosos,

Simplici

Simplici nunquam insidias fatiscit

Nectere turbæ.

Sicut horrendus Leo vasta pandens

Ora, cui pastor catulos molestus

Sustulit, densos rugiente saltus

Voce pererrat.

Hinc adest mundus varijs nocendi

Artibus structus, iaculumq; fibrans,

Quo pios passim perimit fatentes

Nomen Iesus.

Hinc adest hostis caro nostra, primis

Sæuior cunctis, aditum patentem

Cæteris monstrat, quibus instruitq;

Sternitur armis.

En vides quanta premimur miselli

Hostium turba, velut hornus agnus

Cingitur portentiferum luporum

Agmine tristi.

Addidit nostræ bonitas parentis

Angelos, vitæ vigiles ministros

Qui probos seruent reprimatq; diros

Gnauiter hostes.

Hi scelus quoduis nocuumq; virus

Dæmonis, mundi, propriæq; carnis,

Cum quibus nostras animas trucidat,

Fortiter arcent.

Gratias trino Domino canamus,

Qui sua nostram bonitate vitam,

Protegit, sanctos lateri ministros

Cœlitus addens. Amen.

L HYMNVS

HYMNVS DE DIVA

Catharina.

VOce cantemus refona, sacratos,
Quos tulit victrix hodie, triumphos,
Ore prosterbens Catharina turbam

Virgo Sophorum.

Nobili, Regis Generosa, Costi,
Stirpe, deduxit genus, ardor ingens
Ingeni doctas teneris ab annis

Traxit ad artes.

Vidit ut mentem Genitor, puellæ,
Præditam miro, cupidæ, vigore,
Et sagax quiduis didicisse pectus,

Mittit Athænas.

Cyclicas discens vbi disciplinas
Hæc breui, multa, superauit omnes

Eius ætatis pariterq; summos,

Laude Sophistas.

Interim cælo propius volucrem
Erigit mentem, speculata solers

Pulchra naturæ melioris acta

Atq; recessus.

Noscit æternum superesse numen,

Quod regat totam vegetetq; mundi

Machinam, sint & pia quod pudicæ

Præmia vitæ.

Hinc valedictis penitus prophanis

Litteris, sola pietate nixa,

Imbibit Christum placidumq; summi

Dogma Tonantis.

Fonte

Fonte præsentis vitreo salutis
Tingitur, dirum scelus expiantem
In crucis ligno, roseo cruore,
Ritè fatetur.

Amplius nullo simulachra thure
Placat, ut turpes docuère gentes,
Inde Maxenti rabidam Tyranni
Sustinet iram.

In latebrosum male olentis antrum
Carceris, præceps trahitur virago,
Bis dies senos vbi nulla captæ
Mittitur esca.

Donec Ægypto simul vniuersa
Retoras lingua celebres vocarat.
Qui queant flexis animum puellæ
Vincere gryphis.

Hæc sed & tricis Dialecticorum
Docta, victores animosa vincit,
Et fide secum mediante cœli
Ducit ad arces.

Quem diu duris animis negabant,
(Mira res dictu) pariter fatentur,
Pro suo diras subeuntq; mortis
Nomine pœnas.

O potens linguæ grauitas disertæ,
O inexpressum muliebri pectus,
Quod sua mentes potuit rigentes
Flectere voce.

Sic & ut nullo rapidas timore,
Sed quasi, flammæ, cupidi petebant,
L. ij Nulla

Nulla mutatur facies nec obstant
Crura pauore.
Mente quos æqua sequitur virago,
Quam nec horrendus tremefecit ensis,
Nec rotæ cultris & vbiq; fixis
Versilis axis.

Spontè crudeli gladio tenellum
Porrigit collum, moritura Christum
Hacce sublati manibus benignum
Voce salutat.

Christe supremi soboles Tonantis,
Quo patet cœli duce porta cunctis,
Proçp mortali dabitur perennis
Vita piorum.

Tu graues pro me calaphos tulisti,
Præda ne sæuo fierem Tyranno,
Exin & duram per amara mortem
Vulnera passus.

En tibi pro tam bonitate grandi
Dedico purum pietate pectus,
Quod tuum tantum sitiebat ardens
Semper amorem.

Qui mihi vitam dederas, putredo
Dum prius terræ fueram, rudisq;
Limus, acceptum referam nec vlli
Quam tibi Christe.

Accipe hanc à me pie sponse mentem,
Innubæ cui virginitatis ipsam
Obtuli laurum, valeam vt triumphans
Viuere tecum. Amen.

CAPITA

CAPITA PIETATIS
ET RELIGIONIS CHRISTIANAE,
versibus Græcis olim à Ioachimo Camerario
compræhensa, ad institutionem puerilem
nuper Elegiaco carmine latinè red-
dita, per Ioannem Fuxium
Velciriensem.

Ιωάννης φονξίος τῇ εὐσεβεῖ νεολαίᾳ
Χάρις.

Αἶνε θεοῦ πατρὸς γνωρίσματα θέσκελ' ἀρέσκει,
καὶ παρὰ τῷ χριστῷ πίσιορ' ὄνομα ἔχαρ.
Δεῦρο γίνωσκε βίβλου ἀπουδῇ τάδε πάντα διδάξει,
τὴν ζωὴν δίδει καὶ σοὶ ἀπειρέσιμην.

INGENVO ADOLESCENTI

Francisco Kuebachero, Clarissimi viri

D. Christophori Kuebacheri filio,

M. Hieronymus Ziegler

S. D. P.

QUæ præcepta tibi pietatis scripta dicantur,
Condimenta tui prospera sunt animi.
Illa virum facient te olim iustumq̃, piumq̃:
Nunc iuuenem facient moribus illa senem,
Suscipe, nec leges cura quantæ: tamen illæ
Sint quales videas, pro pietate tua.
Quod si fit, numerum superant legum pietatis,
Candor & ipsa tui pectoris integritas,
Fuxius ista tuus præceptor transfudit arte,
Qua valet, & qua post reddere plura potest.
Viue, vale Francisce tui spes maxima patris:
Cui me commendes terq̃, quaterq̃, rogo.

PIETATE

PIETATE ET MORIBVS PRO-

batis adolescentibus Hieronymo &

Francisco Kuebacheris, integerrimi vi-

ri D. Christophori Kuebacheri

filij, Ioannes Fuxius.

S. P. D.

OCRATEM ILLVM APOL-

linis oraculo sapientissimū dixisse accepimus:

θεὸς μὴ εἶναι δ' μηδενὸς ὁμοῦ τοῦ ὧς ἐλάχιστον ἐγγυτάτω θεῷ.

Dispeream, si quid sanctius & religioni Chri-

stianæ conuenientius ab homine Ethnico di-

ci potuisset, adolescentes charissimi, & eò magis admiran-

dum, hunc in tanta caligine errorū vidisse, id quod pleriq;

αὐτότουφλοι etiam ad lucernam cognoscere vix queunt. Quid

enim deesse huic potest, qui sibi Deum omnium bonorum

fontē propitium habet? Quid desiderabit, cuius vitæ ratio

sic instituta est, vt Deo proximus habeatur? Multis igitur

nominibus illi traducendi videntur, qui nunq; mentis aut

oculorū aciem ad cœlum erigunt, vt intelligerent, ad quem

finem facti destinati essent: Solo furioso quodam impetu,

quem cū pecudibus cōmunem habent, feruntur, oīa casu

fieri credentes. Quo fit, vt neglecta pietatis & oīs Philoso-

phiæ Christianæ studio, nescio cuius τῆς ἀτης βλαπτερῆς ἀνθρώπου

execranda persuasione, eo animo ad studia se conferunt,

non ut vitam suam Deo commendabiliorem reddant, aut

patriæ, parentū, Reipub. causa aliquid tentent, sed ut ma-

gnificentiam opum & gloriæ popularis, quasi certaminis

γεράσματα ad explendam eiusmodi famem inde decerpant,

sui oblitī & nominis Christiani, vt sæpenumero homines

etiam

etiam grandæuos per omnem ætatem studio Theologiæ
occupatos, aut nescire Christianismi summam, aut fortasse
tradere nolle, tanquàm leuē rem, videas. Quorum nume-
rus apud nos haud est exiguus. Et si conarentur quidem,
ἢ ἄν' ὑεῖλος ἢ κανόνος τῷ φραγκισκῷ exordij telam texerent. Atqui nō
libet in præsētia refricare querelam illam iam longa consue-
tudine inueteratam. Hortatur Christus saluator noster
voluntatem cœlestis parentis, & veritatem in Euangelio
reuelatam tantum inquirere, cætera facile nobis & citra cur-
ram nostram adijci, ad eam autem cognitionem neminem
elementorum Christianæ doctrinæ, rudem peruenturum
arbitror. Hæc cum & succinctè & eruditè Ioachimus Ca-
merarius, vir paucis hoc sæculo conferendus, elegantissimo
carmine complexus sit, placuit ante triennium, in vestræ
iuentutis gratiam, quæ tum in primis ad pietatem, ex opti-
morum parentū institutione, propensa fuit visa, transferre,
at cum breuitate temporis parum successisset, nunc hortatu
patris vestri, hominis ad omnem honestatem & pietatis
cultum propemodum nati, retexere persuasus sum, atq; ut
certum animi mei testimonium habeatis, vobis dedicare ac
consecrare volui, vt his cognitis, ad maiora deinde adspira-
re possitis. Primus enim bene institutæ vitæ adolescentis
gradus est *τὰ πρὸς εὐσέβειαν φυτευτῆρια* imbibere. Proximum libe-
ralibus disciplinis animum addicere, quas etiam in tantum
vos assecuturos spero, vt demum de vobis vtriscq; dici pos-
sit illud Homericum, quod olim Cato in Scipionem mino-
rem dixisse fertur. Ille sapit solus, volitāt alij velut ymbræ.
Valete foelicissime.

Huc

Vc properate citi iuuenes, huc sistite gressum,
Quos patris ætherei dogmata sacra latent.
Et quorum mentes levis inconstantia versat,
Quam mundus tacitis suggerit vsq; dolis.
Tanta etenim nostras corrumpit mertia mentes,
Vt magis in vitium dedita turba sumus.
Hinc & diuini cœlestia carmina verbi
Discite, præsertim vos ea nosse decet.
Vos, inquam, fœdi quorū mens criminis expers,
Et nondum vitij contaminata malis.
Præ reliquis quos ipse Deus curatq; fouetq;
Ad se diuina voce venire iubens.
Hic autem vitæ cardo reperitur honestæ,
In quam mors poterit iuris habere nihil.
Excelsi vobis hanc donat rector olympi,
Et reddi grates has sibi sponte iubet.
Accipite hæc animis, summi cognoscite mentem
Patris, consilio quid velit ille suo.
De quo vos chari mundo genuere parentes,
De quo vos tellus nutrit alumna cibus.
Principio rerum terramq; polumq; supernè,
Et decurrentes quas mare condit aquas.
Hinc genus humanum limi de puluere cretum,
Quæq; colunt terræ climata lata feras.
Aëra, pennigerumq; genus, piscesq; natantes,
Quicquid inest mundo, quicquid et axis habet.
Ipse suo verbo vegetat qui cuncta regitq;
Æterno, solus condidit omne Deus.
Et nunc quæ fecit propria regit omnia dextra,
Nec sinit incertis legibus ire vices.

Atit alijs velut in ponto moderamina puppis,
Committit frustra prospiciensq; polo.
Ipse sed assistit præsens, præsensq; ministrat,
In manibus retinens sceptræ regenda suis.
Nunquàm defessus petit otia blanda quietis,
Solut enim quæ vult conditor iste potest.
Non adamantini spatiosa volumina cœli
Perficerent simili lege modoq; viam.
Nunc vel in occasum rursusq; feruntur in ortum,
Perpetua retinent mobilitate vices.
Prona creatoris nisi mens & dextera summi,
Motibus ex nutu volueret ista suis.
Haud adeo lætis riderent floribus arua,
Nec seges in foetis luxuriaret agris.
Ni Deus omnipotens cœlo daret incrementum,
Arida qui solus semina pinguefacit.
Ille sed æquali perpendit cuncta bilance,
Omnis consilij conscius ipse tui.
Haud infestator mi fili est, sed miserator,
Perdere qui nullum nec perijisse cupit.
Non est crudelis, non formidabilis vlli,
Sed probus, & bonus est, & pietatis amans.
Qui genus humanum fallacis fraude Draconis
Persuasum, luctans improbitate sua.
Restituit primæ multo cum sanguine vitæ,
Interitum postquàm commiseratus erat.
Nec poterat sufferre, suæ cum, lumine iusto,
Corruptum dextræ conspiciebat opus.
Effet ut vlla, Dei non deficientis, imago,
Diuersum legis quæ sequeretur iter.

Iussa

Iussa creatoris quàm sola capeffere toto
Pectore, & eloquij consona iura sequi.
Vt facerent ea sola repostacq; mente tenerent,
Quæ iubet, & semper sunt placitura Deo.
Mentibus ista prius fuerant insculpta piorum,
Excessu deinceps irrita facta malo.
Ex solita rursus dominus bonitate duabus
Instaurans tabulis sancta statuta dedit.
Vnguibus insculpens proprijs decreta prioris
Consilij, quæ sit mentis imago suæ.
Ne quis neglexisse vel hoc fecisse vel illud,
Inscitia factum dicere forte queat.
Quapropter pueros summam meminisse statuti
Conuenit, & tales reddere mente sonos.
Omnipotens Deus, & nitidi regnator olympi,
Præcipit hæc cunctis discere verba viris.
Solus ego Deus ecce tuus, non est Deus alter,
Qui verbo feci cuncta creata meo.
Tu vero soli mihi deseruire memento,
Extra me nullo numen honore colas.
Sum Deus ipse tuus, temere ne pollue nomen,
Quod semper sacrum debeat esse tibi.
Sabbata synceris manibus celebrato, magisq;
Syncera festum mente foueto diem.
Vt sis longæuus, sis in terracq; beatus,
Et possis multos ut numerare dies.
Deuenerare tuos qui te genuere parentes,
Ipsis surripias debita iusta caue.
Vt tu cum fueris numerosa prole beatus,
Teq; colant simili relligione patrem.

Sanguinea noli dextram corrumpere cæde,
Illiciti mœchus ne capiare thori.
Nec tibi diuitias infando collige furto,
Accitus testis non nisi vera refer.
Alterius nuptam tecta ne fraude rogato,
Contemplans oculis, insidiosè, tuis.
Iniusta nec mente velis contingere quicquàm,
Quicquid vicino dat Deus ipse tuo.
Non famulum, nec agros, seu quæ tenet ille suorũ,
Est enim radix ipsa cupido mali.
Hæc autem nobis quanto seruantur honore,
Iudicio fuerint cuncta subacta Dei.
Nos autem miseri mentis caligine cœci,
Quorum perfecta lumina luce carent.
Nec callem facili licet ipsum vincere cursu,
Qua virtus meritis ardua monstrat iter.
Attamen hic nobis bene vult, ignoscit & vltro,
Nos licet assiduo crimina fœda notant.
Si modo delicti nos pœnitet, atq; fatemur
Arbitrium carnis præposuisse Dei.
Hic resipiscenti veniam promittit, & illi
Propinat regni præmia digna sui.
Non, ait, humani generis desidero mortem,
Sed magis ut mecum viuere & esse queat.
Hæc tecum reputa, mentiq; repone tenaci,
Nec vexent animum cura dolorũ tuum.
Quod vero turpe est, quod et aduersatur honesto
Deuita, melius cum reperire queas.
Hinc etiam nobis cœli de vertice natum
Dilectum misit, testis ut ille foret.

Omnibus

Omniſus eſt felix qui non mala cogitat vlli,
Sed iuſſis veniens paruit ille patris.
Virginis intactæ ſacram deſcendit in aluum,
Olim prudentes ut cecinere ſophi.
At concepiſſet poſtquàm caſtiſſima mater,
Progeniem ſummi protulit ipſa Dei.
Nam pater omnipotens fœcunda deſuper aura
Afflauit, cuius red dita plena fuit.
Nunquàm mixta viro mulier, ſed virgo remanſit
Poſt partum, fuerat ſicut & ipſa prius.
Sed cum dilectum iam produxiſſet in auras
Gnatum regnator maximus ille ſuum.
Dixit eum genitrix Hebræo nomine Ieſum,
Vt monuit præpes miſſus ab arce puer.
Conſeruatoreſ verum, verumq; datoreſ
Iuſtitia, per quem turba redempta ſumus.
Sic demum vitam ludæis duxit in oris,
Æterni ſoboles commemoranda patris.
Corpus habens mortale quidem, moribundaq; membra,
Mortales alij ſicut habere ſolent.
Iuſſa patris ſemper voluebat pectore chari,
Eripiens captum morte tenente gregem.
Hanc noſtram ſitiens vitam, noſtramq; ſalutem,
Quam tenuit vinclis parca maligna feris.
Vt nos ſaluaret, mortem perpeſſus acerbam eſt,
Vitam pro noſtra perdidit ille ſuam.
Scilicet ut ſaltem tenebris, & carcere iniquo,
Solueret humanum, ſe mediante, genus.
Quo digreſſus erat, vi magna vincijt hoſtem,
Tænarium, & cunctis fata maligna pijs.

M iij Suſtulit

Sustulit arma Deus, nodosq; vincula fregit,
Tinctaq; mordaci spicula felle tulit.
Imbutos manibus confregit cædibus enses,
Ne qua foret rebus causa relicta malis.
Et quibus humanæ gentes sine fine peribant,
Conatus reprobū dispulit ille malos.
Sic hominū pestem domuit vis maxima Christi,
Morteq; cum sæua contudit arma Stygis.
Cum vero triduum texisset corpus in urna,
Hostibus id frustra gaudia multa tulit.
At fratrum, quoniam non amplius vlla videndi
Spes erat, angebat pectora mœsta dolor.
Exin' surrexit de tristi victor auerno
Vnde patris viuis vi reuocatus erat.
Noster ut hic esset conatu ductor in omni,
Et regeret cunctos tempus in omne pios.
Quapropter cū patre sedet simul atq; gubernat,
Contemplans iusto lumine quæq; Deus.
Huic igitur tanto qui te dilexit amore
Ausculta, fili chare, quid ille iubet.
Omnia quæ fieri cupit abs te nempe docebit,
Constituet fixum, quodq; sequaris iter.
Vtpote nil quicquam quæcunq; creauit in orbe,
Ex hominum factis complacere Deo.
Sed sibi fidentes velut attrahit atq; refingit,
Cordibus immitens cœlica flabra pñs.
De quo summa quidem supere st fiducia nobis,
Promptus inest nostris pectoribusq; vigor.
Ac ipsum quamuis peccati mole grauamur,
Audemus fida voce vocare patrem.

Huius

Huius enim populus sumus, & dilecta caterua,
In Christi caula qui stabulamur oues.
Tu modo non certum deceptus ouile relinque,
Arripiens veri dogmata vera Dei.
Dixerit is quicquid, non certè vana docebit,
Cuius lingua nequit dissona verba loqui.
Quare age pelle metus animo, trepidumq; timorem,
Et mens à verbo pendeat vsq; sacro.
Non procul est, quoties, custodia tuta, requiris,
Impendens à te pellit vbiq; malum.
Qui volucres passim retinet per inane volantes,
Et simul inueniant pabula læta, facit.
Et de se pullos generarent siue palumbes,
Seu coruos, nomen cuius moneta dedit.
Inuito tamen hosce Deo non callidus auceps
Detrahet incautos in sua fila polo.
Si tam sunt curæ cœlesti vilia patri,
Ut quoq; protensa protegat illa manu.
An non id faciet vobis, quos curat, amatq;
Et vos ad sese sponte venire iubet.
Ecce per æstatem quàm multis, roscida florent
Prata, sub æthereo culta nitore, rosis.
Ecce rubens hyacinthus hiat, violæq; nitentes
Inter & exultant lilia cana rosas.
Quis vero est hominum tanto qui floret honore,
Rex luxu quàmuis diuitijsq; potens.
In solido residens preciosa veste superbus,
Et sic, ex istis, splendet, ut vna, rosis.
Hæ sed per terram postquàm defecerit æstas
Tabescunt, secuit ni prius hæce manus.

Sic

Sic equidem Deus exornat folia ipsa caduca,
Quæ possunt vnum vix superesse diem.
Nouit at iste tui capitis numeratq; capillos,
Teq; vigil penes est nocte dieq; Deus.
Fide Deo victurus & in penetralibus orci,
Nec poterunt Parcæ te retinere truces.
Haud vlllo poterit te mors constringere iure,
Omnia sunt homini vincla soluta pio.
Tempus erit quo quisq; suos super induet artus,
Tam reprobis, quàm quos crimina nulla notât.
Inferna iusti rediuiui morte resurgant,
Semper ut in Christo viuere nempe queant.
Victores mundi, fatiq; Stygisq; profundæ,
Non per se, sed per te pie nate Dei.
At qui scedarunt scelerato crimine vitam,
Hos erebi circum nox latebrosa dabit,
Ille autem qui nos tanto dilexit amore,
Arbiter & iudex totius orbis erit.
Ætheris apparens ignita nube tremendus,
Contorquens manibus fulmina rubra suis,
Aligeri secum iuuenes numerosa caterua
Aduenient, comites semper ut esse solent,
Tum sibi fidentes pariter sua iussa secutos,
Syderei secum ducet ad astra poli.
Sed terrore suos trepido circumdabit hostes,
Profligaturus quod nocet omne malum.
Posthac lætitiæ nullus, nullusq; laboris,
Hinc & ab æterno tempore finis erit.
Interea iusti splendoris honore fruuntur,
Nam benefacta sequi præmia digna solent.

At

At rursum propter plorabunt crimina fontes,
Cum quibus in viuis perdita turba fuit.
Nec dabitur tantos requie lenire dolores,
Non vllis precijs, nec prece, siue fuga.
Hoc memora, & menti mitissima dicta repone,
Auferat hæc lethe pectore nulla tuo.
Grande nephas etenim diuo non credere verbo,
Quod sanè nulla fallere parte potest.
Dum tamen hic supera mortalis vesceris aura,
Diuino cura semper adesse choro.
In quo syncerè verbum cœleste docetur,
Christus, & ipse pia relligione Deus.
Ac vbi præbyterum doctrina salutis ab ore,
Promanat nullis contemerata dolis.
Atq; ministrantur populis ex ordine cunctis
Sacra, patris specimen quæ pietatis habent.
Iplius & gnati semper cum patre coæui,
Perq; Paracleti numina dia sacri.
Primum conuersæ cognosces balnea vitæ,
Quæ partus nobis reddit & vnda novos,
Fontis clarifici, delentis crimina, puri
Pectora reddentis candidiora niue.
Hinc etiam claues penes est quas summa potestas
Claudere sydereas vel referare fores.
Diuinascq; dapes Graia quam voce synaxin
Dicunt, qua dominus se facit ipse cibum.
Namq; datur corpus (dictu mirabile) edendum,
Sub Cereris forma subq; liquore cruor.
Omnibus, in cœtum quoscuncq; Ecclesia iungit,
Atq; pares fidei conditione facit.

N

Hic

Hic sua qui lachrymis delicta fatetur abortis,
Improba de toto crimina corde gemens.
Absoluens illum diuina potentia verbi,
Restituet rursum, quo fuit ante, choro,
Hic etiam simili peragunt libamina ritu,
Et faciunt eadem vota precesq; Deo.
Vt Dominus charis præcepit fratribus ipse,
Orandi talem præposuitq; modum.
O pater omnipotens habitans fastigia cœli,
Laudetur sacrum nomen ubiq; tuum.
Adueniat tandem fœlix promissio regni,
Quod peccatores viuificare solet.
Fiat & in terris petimus tua sola voluntas,
In summo constat sicut & illa polo.
Quotidie nobis escam pater optime præsta,
Nos etenim caulæ grex sumus ecce tuæ.
Vt noxæ culpas alijs dimittimus vltro,
Sic etiam clemens omne remitte scelus.
Nec sine tentando nostras succumbere mentes,
Nos sed ab aduersis eripe decq; malis.
O pater, o princeps virtutum maxime, debet
Sic vitam quiuis instituisse suam.
Tum fuerit fœlix successibus ille secundis,
Inde subintrabit limina celsa poli.
Aduersis nunquam poterit succumbere, regem
Qui sibi propitium totius orbis habet.
Propter enim natum ducit nos atq; gubernat,
Semper apud patrem qui mediator adest.
Hunc immortali mortalem misit ab ortu
In terras propter crimina nostra pater.
Scilicet

Scilicet ut nos morte sua saluaret iniquos,
Solueret & rapidæ vincula sæua stygis.
Humani generis salue saluator Iesu,
Et curas nostras Christe benigne leua.

FINIS.

CATECHISMVS CARMINE

extemporali redditus, in gratiam iu-

uentutis, quam ad humanitatem &

Ecclesiæ vtilitatem Iohannes

Fuxius formandam

suscepit.

AD PVEROS

Huc iuuenes teneri teneras aduertite mentes,

Quæ sint cœlestis, discite, iussa patris.

Hæc vos mentitos cultus vitare docebunt,

Quæq; cupit dominus conditione coli.

N ij OPTIMÆ

OPTIMAE SPEI ADOLESCENTI FORTVNATO

Vveinmanno, præstantissimi viri D. Christophori

Vveinmanni filio, Ioan: Fuxius S. D.

On minus præclare q̃ verè Eurípides in Medea dixit,
 τὸ θεῖον δ' ἐν βροτοῖσι πολλὰ κίς πλείω πορὶ χαρὴν εἰλττα τοι φνσσε
 τέκνα. Hoc perinde mihi tecum accidit, Fortunate dul-
 cissime, alui equidem te aliquandiu bonis literis, atq̃
 honestis moribus ita institui, ut optimè & foelicis vitæ rationē non
 secus ac à nutrice lac imbībisse videaris. Et ut nonnihil de parentū
 officio deriuare, quo planè te mihi non minus q̃ genitori proprio,
 viro, ut citra inuidiam aliorum dicam, iustitiæ Antistiti, qui te in
 hanc lucem produxit, charum esse intelligeres, parturire te etiam,
 non huic luci, sed Christo, qui vera est lux, omnē hominem illumina-
 nans venientē in mundū, visum est, in quo solo foeliciter viuimus,
 & foelicius morimur. Ad quem partum propagandum, non video
 alio nutrimento opus habere, q̃ quod in Catechismo hoc, quem
 nuper tui potissimū gratia, Elegiaco carmine, eo qd̃ plus ponderis
 habent, & facilius memoriæ hærent, q̃ soluta verba, confeceram,
 ὡς ἐν ταμείῳ continetur, & præscribi solet. In quo, si diligenter versa-
 beris, verū cultum, & initium humanæ salutis timorē Dei discendo,
 ipsum solum bonum, clementem, iustum, potentē, verum, & totius
 vitæ asylum agnoueris, quæ omnia breuiter duabus tabulis Deca-
 logi compræhensa sunt. Deinde quasi per gradus, ad Christianæ
 philosophiæ scopū perueneris, quo pacto scilicet vera & perfecta
 iustitia sit acquisita, quis expiauerit peccata, qua ratione Dei iudis-
 cio sit satisfactum, per quem patri reconciliamur, quæ causa pro-
 missionis vitæ æternæ. Proinde ἐν τῇ δὲ τῇ τοι κλαυθμῶν κοιλίᾳ col-
 luctans cum aduersitatibus, quo tibi sit confugiendum, quis inuo-
 candus, qua forma orationis vti debeas, percøperis. Postremo
 Sacramentorum vsus, quæ Christus tamq̃ symbola & instrumenta
 suæ erga nos beneuolentiæ instituit, cōpertus habueris, non modo
 in virum eruditum & prudentem, verumetiam ad quasvis functio-
 nes Ecclesiæ & Reipub. omniumq̃ officiorum genera idoneus
 euades, ad quæ te diuina gratia prouehat, & diu incolumem con-
 seruet opto. Vale.

AD STUDIOSAM IUVVENTUTEM

Petrus Paganus Vvanfridenſis,

HUc ſtudioſa cohors properantes dirige grefſus,
Quæ ſitis æterni dogmata vera Dei,
Hic liber Aſtrigeras rectâ te ducet ad arces,
Nec fallet tremulos, ſemita falſa, pedes,
æ, ut auernales poſſis vitare cauernas,
Hic ſuſius extenſa dat tibi fila manu.
Quæ quondam cæca Theſeus ſub rupe ſecutus,
Cretenſis fregit cornua dira bouis,
Et velut in patriam victor ſe contulit heros,
Sic pietas animum ducet ad aſtra tuum.

AD STUDIOſVM ADOLESCENTEM

Fortunatum Vveinman, D. Chriſtophori

Vveinman filium, M. Hieronymi

Ziegleri carmen,

SI cupis eſſe, volunt quem Fortunate parentes,
Artibus ingenuis inuigilare iuuat.
Non tamen eſt dubium, quin id faciâſq; petâſq;
Es totus quoniam cognitus ante mihi.
Incipis ex facili deducere carmina vena,
Et noſtri ſtudijs præmia iuſta ſuis.
Perfer, & interea ſacris operare Camœnis,
Fortunatus eris hac ratione magis.
Si perges, populo paſſim tua ſcripta legentur;
Et vitæ nomen tunc bene conueniet.

FORTVNATVS VVEINMAN

ad pueros.

QVI cupis, ô ſtudioſe puer, pietatis amore
Scire, Deus qua vult relligione coli,
Huc ades, hic, quæ ſint diuina ſtatuta, docebit,
Succincta paruus ſub breuitate liber.

N in

QVOT

QVOT SVNT PRÆ-
cepta Dei?

D E C E M.

DIC I. PRÆCEPTVM:

EN Deus ille tuus sum fortis, & vnicus author,
Non alios coram me venerare Deos.

DIC PLANIVS:

Principio summum pura cole mente parentem,
Viribus hunc cunctis dilige, quære, time.
Pendeat ex illo, quæ sit tibi spesq; fidesq;
Auxilium nullis denegat ille suum.

DIC II. PRÆCEPTVM:

NE Domini vanos assumes nomen ad vsus,
Non impunis enim, qui malè sumet, erit.

DIC PLANIVS:

Illius vsurpes ne vanos nomen ad vsus,
Ad turpes quæstus, ad simulachra, caue.
Impostor non sis, non sis periurus iniquus,
Ne sub prætextu dogmata falsa doce.
Pelle iocos animo, risusq; salesq; procaces,
Vana fuge, & semper non nisi vera refer.
Hunc sed in aduersis, ut te defendat, adora,
Hic tibi speratæ petra salutis erit.
Laudibus assiduis dominum venerare supernū,
Huncq; creatorem confiteare tuum.

DIC III. PRÆCEPTVM:

SAnctificare dies sacratos ritè memento,
Fiat in his nullum forte laboris opus.

DIC PLANIVS:

Dilige

Dilige cœlestem, venerare, timēq; parentem,
Illum syncera relligione cole.

Immortale Dei noli contemnere verbum,
Gaudia quod nostræ vera salutis habet.

Ægrotos inuise, iuua, solare, petenti
Auxiliatricem porrige sæpe manum.

Et si fortè tibi nati sunt, siue ministri,
Instrue qua placeant conditione Deo.

DIC IIII. PRÆCEPTVM

Hinc venerare tuos, qui te genuère, parentes,
Vt viuas Pylñ lætus ad vsq; dies.

DIC PLANIVS

Præcipit, ut simili fessos ætate parentes
Et foueas, & alas, & pietate colas.

Tum merito cunctis consuetum confer honorem
Fortè loco proprij qui genitoris erunt.

Vtpote presbyteris, dominis, morūq; magistris,
Est & cana quibus barba, putato patres.

DIC V. PRÆCEPTVM.

Nvllius indignans in viscera stringe macherã,
Perq; tuas fiant vulnera nulla manus.

DIC PLANIVS

Alterius vitæ non insidiare, nec vlla
Vicinum cupias lædere parte tuum.

Proq; malo non redde malum, sis liber ab omni
Vindicta, Dominum res habet ista suum.

Invidiæ nunquàm stimulis agitator iniquis,
Nulla simultatum contege signa diu.

Nullius obtrectes famæ, linguamq; coërce,
Sæpe sua instruxit garrulitate necem.

Sis placidus, mitis, clemens, pius atq; benignus,
Et pacem nunquàm deferuisse velis.

DIC

DIC VI. PRÆCEPTVM.

Alterius temerare thorū caue turpibus ausis,
In Domini pœna turpis adulter erit.

DIC PLANIVS:

Incæstos vitare docet constanter amores,
Qui membrum Christi corporis esse cupis.
Impuros cordis motus, nutusq; loquaces,
Illicitos tactus, illicitosq; thoros.
Nil facias, dicasue nihil, quod non sit honestum,
Et quod mens facinus iudicat esse malum.
Esto verecundus, castus, propriamq; maritam
Dilige, legitimus quam tibi iunxit amor.

DIC VII. PRÆCEPTVM.

NE tibi diuitias infando collige furto,
Inq; tua non sit, res male parta, domo.

DIC PLANIVS:

Disce tuis proprijs contentus viuere rebus,
Vicinumq; iuua, qua potes arte, tuum.
Non aliena dolo, non vi, non expete fuco,
Alterius pulchrum est abstinuisse bonis.

DIC VIII. PRÆCEPTVM.

IN testem quoties coram prætore rogaris,
Nec prece, nec precio motus, iniqua refer.

DIC PLANIVS:

Semper ama verum, vanæ fuge subdola linguæ
Verba, datam serua tempus in omne fidem.
Non lingua simulante refer contraria cordi,
Cum nihil hoc vno turpius esse queat.
Proditor esse caue, de quouis optima malis,
Sit licet is meritis pessima quæq; loqui.

DIC

DIC IX. ET X. PRÆCEPTVM:

NE fratris fundum, sociamur nec appetite lecti,
Inq̃ sua quicquid possidet ille domo.

DIC PLANIVS:

Præcipit ut fratrum quæramus commoda tantū,

Posthabita propriæ commoditate rei.

Hos sub prætextu ne decipiamus honesti,

Sed potius quauis subueniamus ope.

POSSVMVSNE NOSTRA

facultate legem præstare?

COnatu proprio nil nos præstare valemus,

Cœlesti gratum quod queat esse patri.

Id mediante fide fiat nisi, sola fides nam

Pectora diuino flamine pressa leuat.

Hæc hominem veluti renouat, rursusq̃ refingit,

Qua placeat domino relligione, docens.

Per quem seruatus, quis pro se vulnera passus,

Proximus & quantum frater, amandus erit.

Quapropter studio iuuenes hoc symbolon acri

Discite, quæ fidei summa sit, illud habet.

SYMBOLVM APOSTOLICVM

in quot partes diuiditur?

Intres. Prima est de Creatione: Secunda
de Redemptione: Tertia de Satisfactione.

QVÆ EST I. PARS FIDEI:

CRedo in sydereum genitorem cuncta potentem,
Qui terræ tractus fecit, & astra poli.

O DIC

Credo sua Dominus quod me bonitate creauit,

Et quicquid mundus subtus & intus habet.

Orbes terrarum, spaciola volumina cœli,

Aëra roriferum, veliferumq; mare.

Membris ille meis vitales indidit auras,

Incolumes sensus seruat & ille meos.

Quotidie victum, potumq; cibumq; ministrat,

Præsidij & quicquid languida vita petit.

Solus præstat opem, potis est auertere solus,

Insidias vitæ qui posuere meæ.

Cuncta pater vigili custodit lumine summus,

Iste globus mundi quicquid vbiq; tenet.

Perpetuas igitur grates debemus, & omnes

Quas Domino laudes lingua referre potest.

QVÆ EST II. PARS

Symboli:

HVius & in gnatū Iesum, cognomine Christū
Perpetuum dominū, perpetuumq; deum.

Flamine qui sacro est conceptus, seminis expers,

Ex Maria natus virgine verus homo.

Suppliciumq; crucis passus, damnante Pilato,

De tumulo, Ditis pallida regna petit.

Dum lux Eois properauit tertia ab oris

Prodiit illæso carcere Victor ouans.

Hinc immortalis scandit fastigia cœli,

Qui tenet ad dextram iam loca prima patris.

Indereuersurus iudex, vt iudicet omnes,

Et viuos, & quos saxea busta premunt,

DIC PLANIVS:

Confiteor genitore satum, cum patre coæuum,
 Quod mihi sit Deus, & sit mihi factus homo.
 Ille meus Dominus, Saluator, vita, redemptor,
 Emptum ego mancipium sanguine sumq; suo.
 Qui me damnatū, miserū, immeritūq; redemit,
 Dum voluit mortem morte piare meam.
 Vicit peccatum, mortem, stygiumq; Tyrannum,
 Ne quā nocere queant vlla pericla mihi.
 Nunc igitur totum Domino me dedico Christo,
 Ille meæ scutum namq; salutis erit
 Illius in regno viuam, fruar omnibus hæres,
 Promisit sanctis quæ bona cumq; suis.

DIC III. PARTEM SYMBOLI:

IN te, qui genitum præcedis, quicq; parentem
 Aequali credo spiritus alme fide.
 Credoq; Christigenum quod sit collectio sancta,
 Christe salutiferum cuius es ipse caput.
 Et quod in hoc cœtu laxantur crimina cuncta,
 Inficta quotquot pœnituerē fide.
 In vitam rursus redituram credo priorem,
 In cineres quæ nunc est caro versa nigros.
 Tum simul infantes animis & corpore iunctis,
 Intrabunt nitidī regna beata poli.

DIC PLANIVS:

Confiteor nulla me in Christum credere posse
 Nec propriæ mentis, nec rationis ope.
 Pneumatis hoc opus est sc̃ti, quod pectora verbo
 Saluifico solum credere posse facit.

Spiritus ignarum me per sua dona supernus
Instruit, in vera saluificatq; fide,
Non secus ac cœtum diuinum congregat, atq;
In recta Christi cognitione tenet.
In quo quotidie mihi crimina multa remittit,
Christigeno lapsum restituitq; choro.
Nec dubito, tuba cum crepitans fremet æthere toto,
Excitiens viuos, quosq; sepulchra tegunt.
Me quoq; per Christum superas reuocabit ad auras,
Cum sanctisq; dabit regna fruenda poli.

ORATIO DOMINICA
quot habet petitiones?

SEPTEM.

QVÆ EST I. PETITIO?

SVmme pater rerum sedes cui lucidus æther,
Sit sanctum toto nomen in orbe tuum.

DIC PLANIVS:

Da pater ut toto celebretur nomen in orbe,
Et tua sit cunctis gloria nota plagis.

Quò te cognoscat verè, verèq; requirat,
Teq; colat solum natio cuncta Deum.

Purus Euangelij fac dilatetur vbicq;
Sermo, tuum nomen, quo sine nemo colit.

Hinc vitam, succurre, piam possimus ut omnes
Induere, & soli complacuisse tibi.

QVÆ EST II. PETITIO?

INcipiant fac lustra tui procedere regni,
Ne posthac toto sæuiat orbe Sathan.

DIC

DIC PLANIVS:

Omnipotens genitor, cuius stant omnia nutu,
 Qui rerum solus maxima scepra tenes.
 In nobis regna per munera flaminis almi
 Extirpa, puros quod temerare potest.
 Vt sancto proni possimus credere verbo,
 Crescat & in nobis indubitata fides.
 His nos à Sathanæ defende tyrannide, terris
 Exin' coelitis iunge benigne pater.

QVÆ EST III. PETITIO:

Sicut & in cœlo constat tua ritè voluntas,
 Sic tua per terram iussa faceßat homo.

DIC PLANIVS:

Omnipotens rerum fator, & suprema potestas,
 Cuius consilijs abdita quæq; patent.
 Impia declina turbæ consulta malignæ,
 Quæ regnum tentat præpedisse tuum.
 Frange voluntatem Sathanæ, carnisq; rebellis,
 Vt penitus iussis pareat illa tuis.
 Rebus in afflictis fac ut sine murmure cuncti
 Possimus, quicquid nos, tolerare, iubes.
 Tu rege, sanctifica, serua, dux vnicus esto,
 Et retine verbi nos in amore tui.

QVÆ EST IIII. PETITIO:

Quotidiana simul nobis alimenta ministra,
 Vt sustentari languida vita queat.

DIC PLANIVS:

Princeps cunctorum ditissimus ille bonorum,
 Ex cuius manant munera cuncta sinu.

Primum nos animæ sacra dape reffice, regni

In qua saluifici vitæ perennis inest.

Hinc etiam præsta vegetat quod debile corpus,

Et quicquid vitæ profore posse putas.

QVÆ EST V. PETITIO:

PArce dehinc, in te si quæ commisimus ipsi:

Nos alijs veniam sicut & vsq; damus.

DIC PLANIVS:

Summe Deum, vitæ qui crimina cuncta remittis,

In te fidentes quicq; leuare potes.

Ne scelerum propter commissa piacula precamur

Implacida miseros aure negare velis.

Quamuis indignos præclaris dotibus ornas,

Et citra meritum, quod facis, omne facis.

Muneribus ditem noli constringere dextram

Te sine namq; feret nemo salutis opem.

Quotidie scelerum polluta labe grauamur,

Et meriti pœnas sustinuisse tuas.

Quare condonatueros nos fratribus vltro

Offerimus, nobis qui nocuisse student.

QVÆ EST VI. PETITIO:

TEntando nullis nos casibus obijce, nos ne

Decipiat Mundus, ne caro, ne ué Sathan.

DIC PLANIVS:

Rebus in aduersis Pater, vnica spes & Asylon,

Qui nostræ curam debilitatis habes.

Auxilium confer, vires prosterne, dolosi

Et mundi, & carnis, dæmonis atq; mali.

Ne vos seducant, vel in impietate morentur,

Quæ desperatos reddere mente potest.

Sed

Sed quoties animos frangit tentatio inermes

Numine præsentis nos pater alme iuua.

QVÆ EST VII. PETITIO:

Sed procul à nobis prohibe scelus omne, malumq;
Vt simus, quales nos decet esse, pñ.

DIC PLANIVS:

O pater omnipotens, o rerum maxime princeps

Protector, scutum, spes, via, vita, salus.

Exonerato malis animam corpusq; precamur

Profliga, quicquid forte nocere queat.

Metâq; transactæ cum venerit vltima vitæ,

Adueniat scelix funeris hora pater.

Inde fauore tuo migremus, ut, orbe relicto,

Ad tua lætantes regna feramur, Amen.

QVID SIBI VULT PARTI:

cula Amen

Tecum docet esse, tuas placuisse parenti
Fudisti quas cum simplicitate preces.

Sicut enim iussit querula se voce rogari,

Est sua sic votis auris aperta tuis,

QVID EST BAPTISMVS:

Non est (crede mihi) simplex, qua mergimur, vnda,

Vt præter corpus nil lauet illa tuum.

Sed verbo coniuncta Dei, peccata remittit

Per Christum, nobis vnde reperta salus.

RECENSE VERBA CHRISTI DOMINI

nostri, quibus Baptismum ordi-

navit & instituit:

Ite citi gentes ad cunctas, ite docete,

Inq; sacras luteum mergite corpus aquas.

In

In virtute patris gnatique & flaminis almi
Hoc lotus quisquis flumine saluus erit.

AD QUID PRODEST BAPTISMVS?

Peccati fœdo pollutos crimine mundat,
Quo nos ignarus contaminauit Adam.
Liberat igniuomi captos è faucibus Orci,
Aspera nec quicquàm mors nocuisse potest.
Hinc etiam cunctis confert vitam atque salutem,
Qui verbis credunt pollicitisque Dei.

QVÆ SVNT ILLA VERBA?

Quisquis crediderit, fueritque ablutus in vndis,
Saluus erit, contra qui negat ista, perit.

QVOMODO AQUA RES TAN-
tas potest efficere?

Gurgitis hoc certè simplex non efficit vnda,
Sed verbum, quo cum sanctificatur, aqua.
Hinc etiam illa fides, qua credimus addita verbo,
Iam fit Baptismus, viuificansque liquor.
Hoc rursus generamur ait Tarlensis alumnus,
Et noua membra sacro flamine dante sumus.
Cuius dona parens in nos effudit abundè
Per Christum, nostra est qui via, vita, salus.
Vt iusti coram reddamur Patri per illum,
Atque subintremus regna beata poli.

QVID EIVSMODI BAPTISMVS
aquæ significat?

Hic veterem designat Adam debere sopiri
Quotidie, vitæ per pia facta nouæ.

Nulla

Nulla super veteris maneat vestigia fraudis,
Qua ferus, infecit pectora nostra, Draco.
Vt rursus de morte leues emergat in auras,
Et Christo viuat ceu rediuiuus homo.
Corpore quotquot enim vitali mergimur vnda,
Cum Christo in mortem turba sepulta sumus.
Sicut & ipse resurrexit virtute paterna,
Viuemus sic nos in nouitate Deo.

RECITATO NVNC VERBA

Christi quibus Absolutionem in Ecclesia instituit & ordinauit?

SYdeream fratres auram sufflauit in omnes,
Hinc tales dominus reddidit ore sonos.
Accipite inde sacrum numen, quibus impia facta
Donatis, coram sint & inulta Deo.
Et quorum memores retinetis crimina culpæ,
Hæc coram neq; sunt irrita facta patre.

QVOMODO INTELLIGIS
hæc verba?

Tam mihi certa fides, tam mēs est credula verbo,
Quod semel augusto protulit ore Deus.
Vt nihil addubitem, Christi quæcuncq; ministri
Iussu diuino nos tenuisse iubent.
Præsertim quoties manifesto crimine fœdos
Christicolum prohibent participare chorum.
Aut etiam resipiscenti delicta remittunt,
Qui culpæ didicit crimina nosse suæ.
Hæc inquam tam certa mihi, tam nescia falli,
Ac si de cœlo diceret ipse Deus.

P QUID

QVID EST SACRA=
mentum Altaris?

Est verum Christi vero cum sanguine corpus,
In cruce pro nobis hostia facta Deo.
Sumendum cunctis sub pane & imagine vini,
A Christi quotquot nomine nomen habent,

PROBA SCRIPTURÆ SACRÆ
testimonio?

Tempore noctis erat, quo tradebatur Iesus,
Vt Testamenti pagina sacra docet.
Accepit fruges puras, hymnoꝝq; peracto,
Fregit, & ad fratres talia dicta dedit.
Sumite, quem manibus porrectis offero panem,
Corporis hic verè panis imago mei.
Quod datur in mortem veteris pro crimine culpæ,
In nos quam fontis contulit error Adæ.
Inde mero, cœnæ postquàm esset mensa remota,
Impleuit pateram, talia deinde refert.
Spumantes focij latices, calicemq; nitentem
Sumite, namq; cruor corporis ille mei.
Vnus ego pro multorum quem crimine fundam,
Vt scelus antiqui corruat omne mali.
Vos igitur quoties gustabitis hosce liquores,
Et Cereris sacra relligione dapes.
Funeris este mei memores, gratesq; parenti
Dicite, vos tandem qui miseratus erat.

AD QVID PRODEST SIC
edere & bibere?

Hoc

Hoc ea verba docent, mundi pro crimine corpus
Donatur, vestra proq̃ salute cruor.
Scilicet hoc meritæ quod vera remissio culpæ,
Per sacramentum vita salusq̃ datur.

QVOMODO SIC EDERE ET BIBE
re corporaliter tantam effi-
catiam habet?

Res tantas esus nec potus efficit vsus,
Sed vis promissi, verbaq̃ iuncta Dei.
Corpus pro vobis vna cum sanguine factum
Hostia, peccatum ne nocuisse queat.
Externis hæc verba super sunt addita signis,
Tanquàm præcipuæ portio summa rei.
His quicuncq̃ fidem dictis constanter habebit,
Hæc, quæ promittunt, munera, verba, feret.

QVI ERGO HOC SACRAMENTO
vtuntur digne?

Promptius ignauum reddunt ieiunia corpus,
Et prodest nimis abstinuisse cibis.
Nil tamen hoc quicq̃ genuinum spectat ad vsum,
Externi cultus symbolon illud habet.
Verum præ cunctis sumit dignissimus ille,
Hisce fidem dictis qui reuerenter habet.
Pro vobis datus est vna cum corpore sanguis,
Crimina ne lapsis imputet vlla Deus.
His autem quicuncq̃ negant confidere verbis,
Indignus sacro vescitur ille cibo.
Hoc etenim verbum, pro vestro crimine fustum,
Exigit infecta credula corda fide.

AD CLARISSIMVM D. D. FERDINANDUM
Baronem à Vels & Schenkenberg.

De foelici munusculorum suorum
inter amicos distributione

Fuxij Gratulatio.

Quàm bene distribuime a charos inter amicos
Munera, iam meritò gratulor ipse mihi.

Dum pariter studui dilectus vtrisque videri,

Et ne quem Zelum noster haberet amor,

Semper enim dubio versabat pectore cura,

Ne tentem Veneri fortè litare suum.

Alea sed cecidit præter spem iacta secundè

Succedens velis aura petita meis.

Illi, qui longè tenera mansuetior agna,

Est data pro dono blanda columba suo.

Asperior rigida, sed & alter habebitur vrsa,

Contigit ex votis hirtus Echinus ei.

Quàm bene distribuime a munera, gratulor ergo

Quis factum citra numen id esse putet?

Sed te quo donem, generis spes vnica Velli,

Munere, conueniens quod queat esse tibi.

An te commendem generoso stemmate natum?

Sed qui Vellorum nesciat acta Polus.

An sis Palladia quantum progressus in arte?

Cum tellus habeat non Athesina parem.

Vis ne, potes quantū, dicam, Vulcanibus armis?

Et Chymix quantas ars sacra promit opes?

Siue in amicitix Fuggeri iura receptum?

Dic qua parte magis notior esse velis.

EPITAPHIVM

EPITAPHIVM HIERONYMI Kuebacheri adolescentis p̄ssimi.

μοῖ πάρ τῷδε λόφῳ μικρόν Οἶλε ξείρ' ἐπιμῆνον
καὶ πρὶν ἀμείδῃτον γυνῶθ' ἐπίγραμμα τόδε.
Κ' ἐπ' ἁέξ' μὲν τύμβος ἔχει Ἱερωνίμῳ οὐτος
σῶμα, τῷ ἀνθόφορον μοῖρ' ἀπόλεσσε βίον.
νῦν ἴθι, μὴδ' σέωρ δ' ἀκρύνωρ μοῖ λείβε σαλαγμόν,
τῇδε μὲν ἐστὶ κόνις πνεῦμα δ' ὀλυμπορ' ἔχει.

EIVSDEM EPITAPHIVM, ex cuius literis anni numerus colligi potest.

KlepaCher haC trlftl sltVs est HleronyMVs Vrna
SplrltVs eXCeLsl VIVIt In arCe poLI.

Veni sancte Spiritus.

Χρὶς ὃ ἐκ γενέτης κόλπῳ πάθ' ἑοῖσι καθῆκε
δοξαίνωρ ἀφ' ἐδ' ὧν, πνεῦμα πέλαζ' ἅγιον.
πνεῦμα πέλαζ' ἅγιον, κραδίῳ τῷ σῶν ἀναπλήσας
πισῶν, τῇ διωχέμεσθ' καθαρίζομενας,
ἐν τ' αὐτοῖς σέο τῆς ἀγάπης μάλα δὴ ἁμαρτὰς
αἰεὶ καυσόμενον πυρσὸν ἀναφάμενον.
παντοδαπῶν δ' διὰ γλωσσῶν ἔθνη σὺν ἁγίαις,
πίσιος εἰς χριστὸν ἐν ἐνότῃ κτιμόνης,

Votum.

μή μοι τῷ κροίσῳ εἴη εὐδαίμων ὁ λῶβος,
μή τῷ Ἀλεξάνδρῳ πανδ' ἀμαρτίαις δ' αὖταις,
ἢ μᾶλλον δὲ διὸς κῆρυξ θυμὸν γλυκύνφωνα,
τέρπειον χριστὸν μῦσαι αἰεδόμενα.
χριστὸν ζωῶν γορ, θανάτῳ φθόρον, ὅτι θεῶν,
καὶ θεὸν, ἀνέκ' ἐκ πατρὸς ἀέναντον.

Victoria Christi.

ΝΙΚΗΤΗΣ ΑΙΔΩΝΗΣ, ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΥΓΝΟΙΟ
ἐκ ροφεῶν ἡσυχίας νόσιμα. ἦλθε δόμου.
Χαίρει ἄνασσαίη ἐπὶ ἡσυχίας, διὰ μέρους αὐτοῦ
πρώην κλάυσαντες, ἡσυχία φιλεῖς, χαλεπότερον.

Nostra peccata defle- amus ipsi.

Χριστὸς ὑπείρ ἡμῶν σαυρωθεὶς κίρα πᾶσι ποιεῖ,
τῶν ἁλγῶν ἡμεῖς αἴτιοι ἡμεῖς ἔοι.
Μυρί' ἰσθμίων μοχλοῦσιν αὐτὸν σφραγιστὸς αὐτοῦ
ἡμεῖς τυφλωθέντων ἡμεῖς παραπαλομένων.
αὐτὸς ἀβύσσος ἔλω, ὑπέμεινε δὲ πάντα δι' ἡμᾶς,
καὶ διὰ ἡμετέρας μύσεα δυσσεβείας.
ἡμεῖς γὰρ μὴδὲν νυνὶ ρηκνῶμεν αὐτοῦ,
ἡμεῖς ἡμετέρας μύσεα δυσσεβείας.
δοσι' παροξύνθη βασιλεὺς ὑψίστης ὁλνμπερ,
πᾶσι ἁδίκου μισῶν πάντε δίκου ἐξῶν.
ὥς δὲ δυσωπῆσαι μηδὲν πλήρ μνησγόνου
αὐτὸν ἔχοι ἡσυχίας ὅς ἐστι θεός.

Salus nostra extra nos est posita.

Ἐσμεν ἁμαρτωλοὶ καὶ ἄνθρωποι κακοὶ ἡμεῖς,
ἐθλοῦ δ' οὐ πράττεται οὐδὲν ἀνάμεικτον νοῦν.
πῶς οὖν τοῖς ἔργοις τοῖς ἡμετέροις δὲ δυσωπῆν
ὀργισθέντα θεὸν ἐξομεν ἀθάνατον;
ὦ θεε τὴν ἐλπίδα ἡμερομένων ἐλπίσιν,
οὐ γὰρ ἄρεσά ποιῆται σοὶ ποτ' ἐγὼ δάμαμαι.

Votum.

Πάντα λογίζομαι κατὰ θυμὸν τῶν ἐν κόσμῳ
πλήρ θανάτου ὀρέσθαι εὐκτέον οὐδὲν ἡμοί.
οὐ θάνατον ἄλλὰ τὸν δ' ἐπίσταντα πονηροῦς,
ἄλλα τέλ' ὡς εὐτυχὲς εὐσεβέος.
μᾶλλον δὲ ὡς ἀρχαίμην τῆς αἰδίου
ἡσυχίας ἀδελφείοις ἡμεῖς ἐπορίσασθαι οἶς.

FINIS.

